

۱۳۹۶

سال ۲۵ - بهار و تابستان ۹۶ - شماره ۹۴، ۹۵

خبرنامه

انجمن آمار ایران

@irstat

www.irstat.ir

به نام خداوند جان و خرد

سال ۲۵ - بهار و تابستان ۹۶ شماره‌های ۹۴ و ۹۵

صاحب امتیاز:
انجمن آمار ایران

سر دبیر:
علی دولتی
adolati@yazd.ac.ir

هیئت تحریریه:
نصرالله ایران‌پناه iranpanah@sci.ui.ac.ir
حمید پزشک pezeshek@khayam.ut.ac.ir
علی‌دست برآورده dastbaravarde@yazd.ac.ir
عیسی محمودی emahmoudi@yazd.ac.ir
افشین فلاح afshin.ikiu@gmail.com

نشانی مکاتبه:
تهران، صندوق پستی ۱۶۱۴-۱۵۸۱۵
رایانشانی: info@irstat.ir
وبگاه: www.irstat.ir
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۵۵۴۰
دورنگار: ۰۲۱-۶۶۴۹۹۸۲۷

حروف نگاری و صفحه آرایی: رحمت‌السادات مشکوتی
طراحی جلد: اعظم دهقانی

چاپ: لیتوگرافی دریای نور
شمارگان: ۵۰۰ نسخه

خبرنامه انجمن آمار ایران

نشریه خبری این انجمن است که در پایان هر فصل منتشر می‌شود. هدف اصلی از انتشار خبرنامه، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی بزرگان و ایجاد ارتباط میان اعضای جامعه آماری با یکدیگر و نیز با انجمن آمار ایران است. برای نیل به اهداف فوق به هرچه پربارتر شدن خبرنامه، از همکاری و همفکری همه علاقه‌مندان به گرمی استقبال می‌شود. در این راستا:

- ضروری است مطالب به نشانی سر دبیر، یا اعضای هیئت تحریریه ارسال شود.
- خبرنامه، در انتخاب، تلخیص و ویرایش مطالب ارسال شده آزاد است.
- مطالب دریافت شده، بازگردانده نمی‌شود.
- مطالب مندرج در خبرنامه، لزوماً نظر انجمن آمار ایران نیست

فهرست مطالب

۱	سرمقاله
۳	از شمار خرد هزاران بیش
۴	سعیدیا مرد نکونام نمیرد هرگز
۵	گزارش مصوبات و فعالیت‌های هیات مدیره انجمن
۷	گزارشی از فعالیت‌های کمیته تخصصی آمار
۹	اگر وزیر علوم می‌شدم
۱۱	یک گزارش و چند پیشنهاد
۱۳	گزارش هیجدهمین مسابقه دانشجویی آمار
۱۴	گزارش یازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی
۱۵	گزارش هفتمین سمینار آمار و احتمال فازی
۱۶	گزارش همایش ملی کاربرد روش‌های آماری در باستان‌شناسی
۱۷	گزارش کنفرانس روش‌های مدرن قیمت‌گذاری‌های بیمه‌ای
۱۸	آموزش آمار در ریاضیات مدرسه‌ای
۲۳	اخبار دانشگاه‌ها و موسسات
۲۵	معرفی کتاب
۲۷	اطلاعی‌ها
۲۷	دانش‌آموختگان دکتری
۲۸	همایش‌های آتی

سرمقاله:**هشدار در مورد وضعیت آمار کشور**

دکتر علی رجالی، دانشگاه صنعتی اصفهان

اجازه می‌خواهم در این نامه سرگشاده هشدارهایی در مورد وضعیت آموزشی، پژوهشی و خدماتی (یا صنعت) آمار کشور ارائه دهم و درخواست کنم انجمن آمار ایران (که در سال ۱۳۷۱ با برگزاری نخستین کنفرانس آمار ایران با مشارکت تمام دانشگاهیان و نهادهای آماری کشور، به منظور هماهنگی جهت بهبود آموزش، پژوهش، تولید نیروهای مورد نیاز و رفع مشکلات آماری کشور در ایران شکل گرفت) با تشکیل گروه‌های کارشناسی و انجام تحقیقات و اجرای پروژه‌های مطالعاتی با حمایت مرکز آمار ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بیمه مرکزی ایران و سایر نهادها و سازمان‌های آماری یا آنان که از آمار استفاده می‌نمایند، این مشکلات را بررسی و راهکارهای اجرایی ارائه دهد. شاید بسیاری از این مطالعات تا سال آینده جواب دهند که خوب است نتیجه آنها در کنفرانس بعدی آمار ایران ارائه گردند و یا سمیناری مشابه سمینار علوم ریاضی و چالش‌های آن، برای حل مسایل علم آمار کشور به طور خاص برگزار گردد.

۱. مهمترین مساله، آموزش آمار مدرسه‌ای است که نه تنها برای عمومی سازی آمار، بلکه برای جذب دانش آموزان نخبه و مستعد به این رشته مهم علمی (که خود علم انجام علوم دیگر است) اهمیت دارد. زمانی با پی‌گیری‌های متعدد درسی به نام آمار و مدلسازی برای همه دانش‌آموزان کشور اجباری شد، ولی چون در آموزش و پرورش آمادگی ارائه این درس به روش صحیح وجود نداشت و بسیاری از معلمانی که به تدریس این درس اشتغال داشتند، نه تنها به موضوعات این درس آگاه نبودند، بلکه به آن اهمیت نمی‌دادند، در این زمینه موفق نشد. البته این درحالی است که جداسازی این درس و اجباری شدن درس آمار برای تمام دانش‌آموزان دبیرستان در ایران، در همه کنفرانس‌ها و کنگره‌های بین‌المللی با استقبال آموزشگران و متخصصان آمار روبرو بود. تلاش‌های خانه ریاضیات اصفهان (تحت برنامه‌ریزی آقای دکتر پارسیان و همکارانشان با کمک اتحادیه انجمن‌های علمی، آموزشی معلمان ریاضی ایران) و ارائه ۸ دوره آموزش معلمان در سراسر کشور و تهیه جزوات قابل استفاده برای معلمان تأثیری در اصلاح این مشکل نداشت. به این دلیل که بسیاری از معلمانی که آمار تدریس می‌کردند، در این دوره‌ها شرکت نکرده بودند. حتی

گنجانیدن چند سوال آمار هم در آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها (به دلیل تعداد محدود آن‌ها و این که امکان آن نبود که با سوالات تستی بتوان توانایی درک داده‌ای دانش‌آموزان را ارزیابی کرد) و حتی تلاش چند سال اخیر برای تعریف کارگاهی به منظور معرفی علوم آمار و احتمال و اهمیت آنها در علوم مختلف و نقش آن در زندگی فردی شهروندان و معرفی پروژه‌های قابل ارائه در کلاس درس که در استان‌های مختلف برای دبیران آمار ارائه شدند و مورد استقبال آن‌ها هم قرار گرفتند و یا برگزاری چند دوره مسابقات آمار توسط خانه ریاضیات اصفهان (به دلیل عدم امکان تبدیل آن به المپیاد آمار کشوری، علی‌رغم تلاش فراوان و دریافت قول از سازمان‌هایی مانند بانک مرکزی جهت حمایت از برگزاری آن) نتوانستند تغییری در شناسایی اهمیت علم آمار در بین دانش‌آموزان به وجود آورند. اکنون هم که دوستان بدون وجود استانداردهای بومی آموزشی، مباحث و موضوعات آمار را در لابلای کتاب‌های ریاضی، بدون هماهنگی و ایجاد ارتباط افقی با سایر مباحث کتاب آورده‌اند، مطمئناً آینده بهتری را برای جذب دانش‌آموزان مستعد به این رشته از دانش بشری و درک مفاهیم آن و اهمیت دادن به علم داده‌ها، نمی‌توان پیش بینی کرد.

انجمن آمار ایران تجربه موفق سالهای ۱۳۶۰ انجمن ریاضی ایران را در جذب دانش‌آموزان به رشته ریاضی خوب است مورد توجه قرار دهد و با الگوبرداری از آن تجربه که افرادی چون پروفیسور مریم میرزاخانی را به جامعه تحویل داد، تلاش کند استانداردهای آمار مدرسه‌ای را از نظر محتوی، تدریس و ارزشیابی تنظیم و راهکارهای موثری را برای ارتقای آموزش آمار مدرسه‌ای تنظیم و ارائه دهد.

۲. آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها بلیه دیگری است که علی‌رغم تلاش خانه ریاضیات اصفهان در سال ۱۳۸۱ برای ارائه راه حل‌های جدید به دلیل وجود کارتل کنکور به جایی نرسید. این خود مانعی برای توسعه علم آمار و جذب دانش‌آموزان مستعد به این رشته است. انجمن آمار ایران به کمک سایر انجمن‌های علمی می‌تواند در این زمینه هم راهکارهایی را تهیه نماید.

۳. برنامه درسی دوره کارشناسی آمار و اصولاً اثبات این که آیا در شرایط فعلی که اولاً دانش‌آموزان و خانواده‌ها به این علم اهمیت نمی‌دهند و از سوی دیگر با افزایش بی‌رویه دوره‌های کارشناسی و عدم جذب دانش‌آموزان به رشته ریاضی در مدارس، دانشجویان مستعد کمتر به این رشته جذب می‌شوند، آیا دوره کارشناسی آمار برای ایران ضروری است یا نه؟ مورد دیگری است که انجمن آمار ایران بدون تعصب می‌تواند به آن بیاندیشد. آیا بهتر این نیست

دهد تا هم فارغ التحصیلان آمار از آموزش‌های خود در کار بهره گیرند و هم فارغ التحصیلان سایر رشته‌ها به اهمیت علم آمار توجه بیشتری داشته باشند.

۶. ورود به دوره کارشناسی ارشد هم که خود مسیری انحرافی در برنامه آموزشی دانشجویان آمار است. آنان که در طول دوره کارشناسی، همانند دبیرستان، به جای پرداختن به درک مفاهیم یادگیری انجام پروژه‌های واقعی، به از حفظ کردن روش‌ها و مفاهیم آماری می‌پردازند، در دوره‌های تحصیلات تکمیلی کاری از پیش نمی‌برند. متأسفانه تلاش دکتر شهشانی و حقیر هم در سال ۱۳۸۵ برای الگوسازی آزمون علوم ریاضی فرهنگستان، به دلیل بدنه لخت فرهنگستان به جایی نرسید. انجمن آمار ایران با همکاری سایر انجمن‌ها در این زمینه هم می‌تواند بررسی‌هایی را انجام و راهکارهایی را ارائه دهد. اخیراً بسیاری از اساتید آمار دانشگاه‌های آمریکا و کانادا و مخصوصاً ایرانیان غیر مقیم در تماس‌های خود از وضعیت بسیار بد فارغ التحصیلان آماری ایران که جهت ادامه تحصیل به خارج می‌روند گله دارند و عدم توان آنان را در درک مفاهیم و روش‌های ریاضی مورد نیاز در رشته آمار از یک سو و عدم درک داده‌ها، از سوی دیگر مطرح می‌نمایند. انجمن آمار ایران به کمک دانشگاه‌ها و اساتید داخل و خارج کشور می‌تواند این مساله را ریشه یابی و به حل آن اهتمام ورزد.

۷. برنامه دوره‌های کارشناسی ارشد نیز با متمرکز شدن، راه انحرافی طی می‌نماید و به زودی این دوره را هم (اگر تا کنون منحرف نکرده) فسیل خواهد کرد. انجمن آمار ایران می‌تواند راه حلی را ارائه دهد که دانشگاه‌ها با توجه به توان خود از یک سو و نیازهای جامعه و با در نظر گرفتن وضعیت جهانی این علم، برنامه‌ریزی نمایند.

۸. گسترش بی‌رویه و بدون آمادگی دانشگاه‌ها در ایجاد دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد آمار نیز مقوله دیگری است که باعث اضمحلال آمار در ایران شده است. بسیاری از فارغ التحصیلان آماری کشور نتوانسته‌اند در حین تحصیل از وجود اساتید و امکانات آموزشی لازم بهره گیرند، ولی در حال حاضر به عنوان فارغ التحصیلان آمار کشور در سازمان‌های آماری و دوره‌های عالی معرفی می‌شوند. انجمن آمار ایران خوب است راهکاری را ارائه نماید که مشخص شود حداقل شرایط لازم برای پذیرش دانشجوی برای هر دوره تحصیلی آمار چه باید باشد.

۹. وضعیت دوره دکتری آمار در ایران را شاید فاجعه‌ای بزرگ برای توسعه علم آمار بتوان نامید. برای رد یا اثبات این ادعا (که می‌دانم بسیاری از دوستان را از دست من دلخور می‌کند)، انجمن آمار ایران خوب است یک مطالعه‌ای دقیق با انجام تطبیقی بین رشته‌های

که دانشجویان سایر رشته‌ها مثلاً ریاضی پس از درک اهمیت کاربردهای این رشته به آمار کشانده شوند و با استفاده از توان قبلی خود، در این رشته بدرخشند. بنده قصد ندارم پیشنهاد انحلال دوره کارشناسی آمار را در ایران ارائه دهم، ولی انجمن آمار ایران می‌تواند با مطالعه دقیق و با لحاظ نمودن شرایط موجود در این زمینه راهکار ارائه دهد. برای تامین معلمان آمار و کارشناسان آمار موسسات آماری هم می‌توان از فارغ التحصیلان کارشناسی ارشد استفاده کرد. ولی به هرحال برنامه ریزی متمرکز برای دانشگاه‌ها به صلاح آموزش عالی کشور نیست و باید در این زمینه به طور کلی تجدید نظری صورت گیرد. گرفتن دانشجو به صورت متمرکز، برنامه ریزی درسی متمرکز و اخیراً و متأسفانه جذب و ارتقای متمرکز اعضای هیات علمی، دانشگاه‌های ما را به ادارات خشک و فسیل شده و اساتید ما را غیر متعهد به کار خود و غیر مسئول در مورد موفقیت دانشجویان و بی توجه به تدریس تبدیل کرده است. انجمن آمار ایران با فراهم آوردن امکان نظر سنجی و بحث آزاد بین اساتید، فارغ التحصیلان و کارشناسان آماری و نیز انجام مطالعات تطبیقی با در نظر گرفتن شرایط بومی می‌تواند راهکاری را ارائه دهد تا دانشگاه‌های مختلف با توجه به آن و با در نظر گرفتن شرایط خود برنامه ریزی نمایند. به هرحال رسالت انجمن آمار ایران است که راه‌های مطالعاتی برای تعیین برنامه های آموزشی غیر متمرکز دوره‌های مختلف تحصیلی را هموار سازد و این به نفع نهادها و موسسات آماری است که کمک کنند تا نیروهای آتی آنان به خوبی آماده شوند. سابقه توسعه علم آمار در ایران هم همین واقعیت را نشان می‌دهد. زمانی که بسیاری از ما به دلیل علاقه و عشق به علوم ریاضی لیسانس خود را در ریاضی گرفتیم و بعد جذب آمار شدیم.

۴. کارآموزی‌های غیر برنامه ریزی شده، هم مقوله دیگری است که انجمن آمار ایران با توجه به ماهیت مشترک دانشگاهی-اجرایی خود باید بتواند در مورد آن برنامه‌ریزی کند و دانشجویان را در حین تحصیل، با هماهنگی و داشتن دو راهنما (یکی از میان اعضای هیات علمی و دیگری از میان کارشناسان درگیر در مسایل آماری) به کارآموزی کنترل شده و هدفدار وا دارد. این به نفع سازمان‌های آماری کشور هم هست که بتوانند نیروهای آتی خود را از میان این کارآموزان شناسایی و تربیت نمایند.

۵. بی‌توجهی به تدریس که اخیراً بلای بزرگی برای آموزش عالی کشور است، نیز مقوله دیگری است که دروس آمار و به طور خاص دروس سرویسی آمار را تحت تاثیر خود قرار داده است. در این راستا باز هم انجمن آمار ایران خوب است تلاش مضاعفی انجام

شوند و نتایج ارائه شده توسط آن پروژه ها قابل استناد باشند.

۱۲. ارتباط بین رشته‌های مختلف آماری نیز مساله دیگری است که نیاز به بررسی دارد. آیا انجمن آمار ایران توانسته است متخصصان آمار زیستی و نیز کارشناسان آماری را با متخصصان آماری دانشگاه‌های وزارت علوم هم فکر، همکار و هم افزای یکدیگر (همان‌طور که در اهداف برگزاری کنفرانس اول و شکل‌گیری انجمن مورد نظر بود) در یک حلقه واحد جمع کند تا کارهای علمی آماری منسجم تر و عالمانه‌تر اجرا شوند؟ در این زمینه هم انجمن آمار ایران می‌تواند تلاش کند.

۱۳. ارتباط صنعت و دانشگاه: به عنوان یک نمونه، مرحوم دکتر علیمردادی با همکاری دوستان دیگر در دانشکده ریاضی دانشگاه صنعتی اصفهان تلاش فراوان کردند که نقش آمار را در صنعت به نمایش بگذارند و تا زمانی که مرکز پژوهشی آمار در این دانشگاه اجازه داشت به فعالیت‌های خود ادامه دهد، در این تلاش خود به حدی موفق عمل کردند که عده‌ای از فارغ التحصیلان آمار دانشکده جذب صنعت شدند (یکی از رسالت‌های مفقوده دانشگاه‌ها) و خیلی از مسایل صنعت هم روشن و بر اساس اطلاعات بدست آمده بسیاری از آن‌ها حل شدند. این تجربه و سایر تجارب ارزشمند دیگر دانشگاه‌ها خوب است جمع آوری و رهنمودی را برای ایجاد ارتباط بیشتر دانشگاه‌ها و صنعت توسط انجمن آمار ایران ارائه دهد.

از شمار خرد هزاران بیش

دکتر سید محمود طاهری، دانشکده فنی دانشگاه تهران

رودکی، سرایندهی سترگ و به تعبیری پدر شعر پارسی، در مرثیه‌ی ابوالحسن شهید بن حسین بلخی (معروف به شهید بلخی) از سراینندگان و حکیمان معاصر خود، سروده ای نغز و حکیمانه دارد که چنین آغاز می‌شود:

کاروان شهید رفت از پیش
و آن‌ما رفته گیر و می‌اندیش

از شمار دو چشم یک تن کم
وز شمار خرد، هزاران بیش

در کوچ شتابان استاد دکتر ارقامی، باید شعر رودکی را تکرار نمود. زیرا که گرچه از لحاظ ظاهر، دو چشم - یک تن - ، ولی در واقع هزاران نفر از میان ما کم شده است. دکتر ارقامی، یک فرد نبود. بلکه بنا به ویژگی‌های متعدد از جمله تسلط بر شاخه‌های مختلف علم آمار (هم از جنبه‌های نظری و هم کاربردی) و آشنایی

آماري متداول در دنيا و در ايران، مقالات منتشر شده از فارغ التحصيلان ايراني، درمقايسه با موارد مشابه در دنيا انجام دهد و به اين سوالات جواب دهد: آيا با اين وضعيت به نفع آمار کشور است که دوره‌های دکتری لجام گسيخته و بدون ضابطه دقيق و علمی، در حالی که به نوعی با بسته بودن درها و عدم ارتباط علمی و عدم امکان جذب نیروهای جديد با تخصص‌های مطرح (هم به دليل امنیتی شدن دانشگاه‌ها، هم متمرکز شدن جذب اعضای هیات علمی و هم با توجه به امکان فراوان شغلی برای فارغ التحصيلان آمار در خارج کشور) روبرو هستيم، باز هم ادامه یابد؟ آيا اين فارغ التحصيلان همانند دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد بی‌کار نخواهند بود؟ آيا مقالات نوشته شده در اين دوره‌ها اصلا محلی از اعراب در پیشرفت علم آمار در دنيا دارند؟ آيا ما از روند توسعه علم آمار در دنيا دور نيستيم؟ آيا حداقل اين تحقیقات، کاربردی در زندگی ايرانيان دارند؟ آيا اين درست است که اعضای هیات علمی آمار ما برای ارتقای خود مجبور می‌شوند بدون آمادگی لازم، دانشجوی دکتری بگیرند و او مجبور شود با تماس با آمار دانان خارجی موضوع پیدا کند و خودش مقاله‌اش را با هر بدبختی که شده و حتی با پرداخت پول چاپ کند و نام یکی از ما را هم به عنوان استاد (!) راهنما در اول مقاله بیاورد؟ آيا اين درست است که دانشجوی دکتری ما بعضاً فقط با یک استاد کار کند، همه درس‌ها را با او بگیرد و پایان نامه‌اش را هم با او بگذراند، حتی اگر استاد واقعا توانا باشد؟ و سوالهای مشابه...

۱۰. اما صنعت آمار: یک زمان بانک مرکزی بهترین دانش آموزان ما را انتخاب می‌کرد و به آنها بورس می‌داد که در بهترین دانشگاه‌های دنيا درس بخوانند و برگردند و بخش‌های آمار بانک مرکزی و ساير بانک‌ها را اداره کنند. اما حالا چگونه است؟ برنامه‌ريزان مراکز آماری کشور چگونه انتخاب و تربیت می‌شوند؟ آيا با اين همه گسترش دوره‌های تحصیلاتی، دانشگاه‌های ما توان آماده سازی نیروهای آماری کشور را دارند؟، آيا در اين زمینه درست عمل می‌کنند؟ و آيا واحدهای آماری به اين مساله اعتقاد دارند که نیروهای آنان بايد از میان نخبگان انتخاب شوند؟ انجمن آمار ايران با همکاری نهادهای آماری می‌تواند تلاش کند به اين سوال‌ها و سوالات مشابه جواب دهد.

۱۱. کارها و پروژه‌های آماری: در اين زمینه انجمن آمار ايران تلاش‌هایی را انجام داده است، که نظام آمارشناسی و طرح رتبه‌بندی نمونه‌ای از راهکارهاست. بايد تلاش شود که اين دومقوله به موازات هم پيش بروند تا هم مشکل کار برای فارغ التحصيلان آماری حل شود و هم کارها و پروژه‌های آماری به روش‌های صحيح اجرایی

با بسیاری از شاخه‌های متنوع دانش و فناوری، و بنا به شیوه خاص و استادانه‌ی تدریس و تعلیم، و نظر به آشنایی عمیق با ادب و فرهنگ پارسی، و بسیاری ویژگی‌های دیگر ممتاز و یگانه بود. ویژگی‌هایی مانند احسان و نیکوکاری صادقانه و بی‌ریا، قلم روان و دقیق، طبع شعر، تسلط در موضوع ترجمه، ذکاوت و هوشمندی قابل توجه، گستردگی حوزه‌های پژوهشی، به روز بودن اطلاعات و آگاهی‌های علمی، توجه و وقت‌گذاری شایسته برای دانشجویان جوان و همراهی و همکاری صمیمانه با آنها، ژرف بینی و دقت نظر علمی، و خوش‌رویی، فروتنی و همراهی با همگان. همه اینها - و بسیاری ویژگی‌های دیگر - این را موجه می‌سازد که بگوییم: دکتر ارقامی، یک فرد نبود، بلکه یک جامعه بود. خود، یک دانشگاه بود. گویی مجموعه‌ای از افراد بود و به تعبیر رودکی، یک فرد نبود بلکه هزاران فرد بود، و با رفتن ایشان گویی هزاران فرد از میان ما رخت برکشیده است. ما، نه تنها احتمال قریب به یقین می‌دهیم، بلکه اطمینان داریم که ایشان با ورود به دنیای پسین، با نیکی و احسان خداوند مواجه است و بر مائده‌ی علم و برکت و صدق میهمان است. چرا که در این دنیای پیشین، اهل علم بود و صدق و احسان، که طبق شریفه قرآن: لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى. و أَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى. (نجم - ۳۹ و ۴۰) آدمی را نیست جز آنچه بکوشد و اینکه کوشش او زودا دیده شود.

سعیدیا مرد نکونام نمیرد هرگز

دکتر محمد قاسم وحیدی اصل، دانشگاه شهید بهشتی

دفتر عمر این دنیایی دکتر علی عمیدی در شامگاه پنجشنبه دوم شهریور ماه ۹۶، پس از تحمل پانزده سال رنج و مشقت ناشی از حادثه‌ای تلخ و ناگوار و در حالی که در تمام این مدت در خاموشی مطلق بود بسته شد، اما عمر نیکنami و ثمربخشی او از طریق کارهای علمی و عمدتاً تألیف و ترجمه‌های متعدد و اثرگذارش، بسی دراز و پرسال خواهد بود و یاد او برای شاگردانش از گرمی گفتارهایش، شوخی طبعش، دقت بیان و برای دوستانش از صمیمیت و عشق و علاقه به کارش، بذل‌گویی‌های نابش و همه و همه، تا خود در این جهان‌اند، زنده و ماندگار خواهد بود. دکتر علی عمیدی که بود؟ در سال ۱۳۱۲ در گلپایگان به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و دوره اول دبیرستان را در گلپایگان گذراند و وارد دانشسرای مقدماتی آن شهرستان شد. پس از گذراندن دوره دو ساله دانشسرا برای ادامه تحصیل به تهران آمد و سال ششم ریاضی را در دبیرستان دارالفنون به پایان برد. از دانشکده

علوم دانشگاه تهران و دانشسرای عالی (خوارزمی کنونی) به اخذ درجه لیسانس در رشته ریاضی نایل آمد. همدوره و یار غار زنده یاد دکتر محمد علی قینی، استاد سابق احتمال دانشگاه تهران و دکتر جواد بهبودیان، استاد بی‌بدیل دانشگاه شیراز بود. در سال ۱۳۳۳ به استخدام آموزش و پرورش آبادان درآمد. به قول دکتر امیدعلی کرمزاده، استاد دانشگاه شهید چمران اهواز کسانی که بین سالهای ۱۳۳۳ تا ۱۳۴۷ در دبیرستانهای آبادان تحصیل نموده‌اند همواره به خاطر می‌آورند که آقای عمیدی در آن سالها همواره از بهترین، دلسوزترین و مجربترین دبیران ریاضی کشور بوده‌اند، از تسلط ایشان به مفاهیم، حزمات وی در روش تدریس و ایجاد انگیزه در دانش آموزان هیچکس شکی به خود راه نمی‌دهد. در سال ۱۳۴۷ به دانشگاه شهید چمران اهواز (در آن زمان با نام دانشگاه جندی شاپور اهواز) منتقل و تقریباً بلافاصله موفق به اخذ بورس تحصیلی از دانشگاه نانس فرانسه شد. در سال ۱۳۵۱ پس از اخذ درجه دکتری در نظریه احتمال به کشور بازگشت و مجدداً در دانشگاه جندی شاپور به ادامه خدمت پرداخت. همان استعداد درخشان معلمی این بار در سطحی دیگر جلوه‌گر شد اما برای سرو سامان دادن به کارهای تبدیل این دانشگاه به دانشگاهی مدرن، در سمت‌های اجرایی دانشگاه نیز وارد شد و تا ابلاغ بازنشستگی‌اش به او در سال ۱۳۵۸ در مقام معاونت اداری و مالی دانشگاه مشغول به کار بود. ظاهراً بازنشستگی زودهنگام او نیز نامتأثر از همین کارهای اجرایی پیش از انقلاب نبود. در سال ۱۳۶۰ با شروع به کار مرکز نشر دانشگاهی به خدمت این مرکز درآمد و عملاً تنها ویراستار کتابهای آمار و احتمال دوره‌های دانشگاه این مرکز شد. او به این کار اکتفا نکرده و در کنار ویرایش تعدادی کتاب ریاضی، به ترجمه چندین مجلد کتاب ریاضی و آمار نیز پرداخت و در یک مورد برنده کتاب سال جمهوری اسلامی و چند مورد کتاب تشویقی وزارت ارشاد اسلامی شد، علاوه بر اینکه برخی از کتابهای ویراسته شده به دست او نیز خود برنده جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی شدند. او فقط به این مورد بسنده نکرد. در شروع مجدد فعالیت‌های دانشگاه‌ها در پی انقلاب فرهنگی، وی به صورت خرید خدمت، به امر تدریس و راهنمایی پایان‌نامه‌های دانشجویی در دانشگاه شهید بهشتی و همزمان تدریس در دانشگاه تربیت مدرس پرداخت. فراموش نکنیم که در آن سالها به دلیل ترک خدمت تعداد قابل توجهی از استادان، دانشگاهها نیاز مبرمی به همکاری‌هایی از این قبیل داشتند. از نکات جالب توجه در این بخش از فعالیتهای او این بود که ساعتهای تدریس خود را در دانشگاه شهید بهشتی ساعت هشت صبح انتخاب کرده بود. سر ساعت هفت ماشین خود

شادی آفرینی، و... بود. اما آخرین همکاری اینجانب با ایشان، به مجله اندیشه آماری مربوط می‌شود. انجمن آمار، تازه تأسیس شده بود و کم‌کم اجزا و ارکان آن راه‌اندازی می‌شدند. هیئت مدیره وقت انجمن به ریاست دکتر جواد بهبودیان طرح تأسیس این مجله را تصویب و سردبیری آن را به من محول کرده بود. در گام نخست به سراغ دکتر عمیدی رفتیم و درخواست همکاری کردیم. مثل همیشه با روی گشاده پذیرفتند. دکتر سیامک نوربلوچی هم، که الحق زحمات زیادی برای آمار ایران کشیده است، عضو سوم شورای سردبیری شد. با همکاری این دو مرد بزرگ پایه‌های محکمی برای انتشار بلاوقفه مجله ریخته شد. مجله پایدار ماند، اما... در بعد از ظهر پنجشنبه سی‌ام آبان ۱۳۸۱ قرار بود سر ساعت سه جلسه مجله را در دفتر انجمن، آن زمان مستقر در محل «سازمان پژوهش‌های علمی و صنعتی» (که از انجمن‌های علمی پشتیبانی تدارکاتی می‌کرد) تشکیل دهیم. ساعت از سه گذشت و ایشان برخلاف عادت همیشگی که بدون استثنا زودتر از وقت مقرر در جلسات حاضر می‌شد، به جلسه نیامد. گمان کردیم کاری برایشان پیش آمده. صبح شنبه که به دانشگاه رفتیم، آقای علی آزاده مدیر وقت گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی خبر آن فاجعه را داد. از آن هنگام دکتر عمیدی مدتی در بیمارستان و پس از چندی در منزل بستری بود. ای کاش برای مدت کوتاهی هم که شده بود دکتر عمیدی چشم آگاهانه‌ای به این دنیا باز می‌کرد و می‌دید که در تمام این مدت فرشته‌ای در لباس همسر چه جانانه از او نگهداری می‌کند. یاد دکتر عمیدی را گرامی بداریم و برای همسر صبور و فداکارش طلب صبر و عمری طولانی آرزو کنیم.

گزارش مصوبات و فعالیت‌های هیئت مدیره انجمن آمار ایران

اهم گزارش‌ها و تصمیمات نشست ۱۳۹۶/۱/۳۱

۱- نامه آقای دکتر یاسمی رئیس دانشکده ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران مبنی بر پیشنهاد برگزاری یک سمینار مشترک هر سال توسط انجمن‌های آمار و ریاضی در ماه آوریل، طرح شد و قرار شد با ارسال نامه به انجمن ریاضی پیشنهاد یک نشست مشترک بین دو انجمن بررسی شود.

۲- نامه خانم دکتر امین غفاری درخصوص حمایت انجمن از برگزاری سومین کارگاه آموزشی آمار کاربردی و محاسبات، بررسی و مقرر شد لوگوی انجمن در اختیار آنها قرار گیرد و آقای دکتر

را نزدیک میدان فوتبال پارک می‌کرد، لباس ورزشی می‌پوشید، دور میدان میدوید و به نرمش می‌پرداخت، اما سر ساعت هشت سر کلاس بود. به شدت معتقد بود که «عقل سالم در بدن سالم است». برخی دیگر از اشتغالات علمی او، که نگارنده این سطور نیز افتخار همراهی با ایشان را داشت، عضویت در شورای ریاضی فرهنگ دانشنامگی ریاضی، عضویت در شورای آمار فرهنگ دانشنامگی آمار (هر دو وابسته به بنیاد دانشنامه بزرگ فارسی، که شادروان استاد احمد بیرشک مؤسس آن بودند)، عضویت در کمیته تخصصی گروه آمار دانشگاه پیام نور، عضویت در شورای واژه‌گزینی ریاضی فرهنگستان زبان و ادب، و عضویت در شورای سردبیری مجله تازه تأسیس «اندیشه آماری». در شورای دانشنامگی ریاضی مقرر شده بود که دایره‌المعارف ریاضی ده جلدی روسی (ترجمه شده به انگلیسی) به فارسی برگردانده شود. برای اولویت‌بندی ضروری بود که ابتدا برابرنهاده‌های فارسی مدخل‌های این دانشنامه تعیین شوند. این کار، برای انتخاب معادل فارسی حدود شش هزار اصطلاح، کاری زمانبر بود. جلسات هفتگی به سرپرستی ایشان چندین سال طول کشید و همزمان کار ترجمه و ویرایش مقاله‌هایی که برای مجله‌های نخست در نظر گرفته شده بودند، آغاز شد. ایشان همواره سهم قابل توجهی از کار را برای خود در نظر می‌گرفتند و هنوز هم که چهار جلد از مجلدات فارسی این دانشنامه منتشر شده، همچنان هم کارهایی برای درج در مجلدات آتی دارند. کاری مشابه در مورد دانشنامه آمار، به همت دکتر حمیدرضا نواب پور در پژوهشکده آمار (با همکاری بنیاد دانشنامه بزرگ فارسی) آغاز شد که «فرهنگ اصطلاحات آماری»، از انتشارات پژوهشکده محصول این فعالیت‌هاست. انتشار مجلدات فارسی این دانشنامگی پس از برون آمدن دو مجلد، به دلایلی متوقف شد. در شورای تخصصی گروه آمار دانشگاه پیام نور، کار تألیف کتابهای خودآموز به تعدادی از برجسته‌ترین استادان آن زمان دانشگاه‌های ایران سپرده شد، اما کار ویرایش آنها بین اعضای گروه (همکار سوم ما دکتر عین‌اله پاشا بودند) تقسیم شد. ایشان چندین جلد از این کتابها را ویرایش کردند و تألیف کتاب دوجلدی «روشهای نمونه‌گیری» را خود به عهده گرفتند. همین کتاب انگیزه‌ای برای تألیف کتابی با عنوان «نظریه نمونه‌گیری و کاربرد آن» شد که پس از ویرایش به دست دکتر محمدرضا مشکانی از سوی مرکز نشر دانشگاهی منتشر و برنده جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی شد. آنچه که دکتر عمیدی را در همه جلسات مرتبط با این فعالیتها از بقیه متمایز می‌کرد، حسن خلق، مباحثات با همه، نزدیک کردن تفکرات و سلیقه‌ها به هم، پشتکار، جدیت، امیدبخشی، شور و نشاط دادن به جمع،

اهم گزارش‌ها و تصمیمات نشست ۱۳۹۶/۲/۲۸

۱- نامه جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه شورای انجمن‌های علمی مطرح شد. مقرر گردید آقای دکتر محمدزاده به نمایندگی از انجمن آمار ایران در این جلسه شرکت نمایند.

۲- مسئله دعوت به جلسه فراکسیون امید مجلس شورای اسلامی برای بحث در رابطه با نظام آمارشناسی مورد بحث قرار گرفت. مقرر شد بعد از انتخابات ریاست جمهوری مجدداً برای برگزاری یک جلسه هماهنگی لازم صورت بپذیرد.

۳- نامه آقای دکتر رجالی در رابطه مسائل انجمن‌ها و جلسه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور مطرح شد. از ایشان بخاطر پیگیری‌های مداوم موضوعات، علیرغم مشکلاتی که دارند، تقدیر بعمل آمد.

۴- آقای دکتر محمدپور گزارشی از جلسه کمیسیون پیشبرد ریاضیات کشور ارائه دادند.

۵- پیش نویس تهیه شده برای آئین‌نامه کمیته انتشارات و اخلاق علمی، برای تأیید هیئت مدیره انجمن، در دستور کار جلسه بعد هیئت مدیره انجمن قرار خواهد گرفت.

۶- به منظور رعایت بهتر اصول ویرایشی در نگارش مقالات، مقرر شد راهنمای دستور خط فارسی بر روی سایت مجلات انجمن قرار گیرد.

۷- مقرر شد خانم دکتر رضایی که در ۶۱امین کنفرانس بین‌المللی آمار در کشور مراکش شرکت خواهند کرد، نمایندگی انجمن آمار ایران را نیز در این کنفرانس برعهده داشته باشند.

اهم گزارش‌ها و تصمیمات نشست ۱۳۹۶/۴/۲۲

۱- آئین‌نامه طرح رتبه‌بندی متخصصین آمار با حضور آقای زاهدیان معاون محترم مرکز آمار ایران مورد بررسی قرار گرفت. آقای دکتر نعمت‌اللهی و دکتر محمدزاده توضیحاتی در مورد طرح و پیشنهادهای مطرح شده از سوی اعضای هیئت مدیره ارائه نمودند. سپس آقای زاهدیان توضیحاتی تکمیلی در مورد فعالیت‌های دیگر کشورها در زمینه اجرای طرح‌های مشابه ارائه دادند. در نهایت طرح مذکور بند به بند قرائت و پس از انجام برخی اصلاحات، به اتفاق آرا مورد تصویب قرار گرفت و مقرر شد به صورت آزمایشی روی صفحه وب انجمن قرار گیرد.

در این رابطه:

الف) مقرر شد به نحو مناسبی در این خصوص که این طرح جایگزین نظام آمارشناسی نیست بلکه در راستای حمایت از آن مطرح شده و مقدمه اجرای نظام آمارشناسی بوده و انجمن آمار ایران همچنان به قوت پیگیر طرح نظام آمارشناسی می‌باشد، اطلاع رسانی شود.

محمدپور به عنوان نماینده انجمن در این کارگاه حضور داشته باشند.

۳- از زحمات آقای دکتر مشکانی در رابطه با همکاری‌های همیشگی ایشان با انجمن آمار ایران قدردانی شد.

۴- گزارشی درمورد بروز رسانی وبسایت انجمن توسط آقای دکتر فلاح ارائه و مقرر شد با شرکت یکتاوب مذاکره شود تا وبسایت به گونه‌ای طراحی شود که با سیستم عامل اندروید نیز قابل استفاده باشد.

۵- آقای دکتر دولتی درباره نمایندگان انجمن گزارشی ارائه کردند. مقرر شد از این پس کلیه مکاتبات انجمن به جای مدیران گروه‌ها با نمایندگان انجمن صورت گیرد. از سوی انجمن آمار برای نمایندگان انجمن تابلویی، برای نصب در محل کار نمایندگان، تهیه و ارسال شود. همچنین پیشنهاد شد با توجه به اینکه گردهمایی‌های دوسالانه حاشیه کنفرانس آمار مورد استقبال و شرکت نمایندگان واقع نشده است، برای گردهمایی سالانه نمایندگان در زمان و مکانی مستقل از کنفرانس آمار برنامه‌ریزی شود.

۶- اعضای هیئت تحریریه جدید خبرنامه انجمن آمار ایران به قرار زیر تعیین شدند: آقایان دکتر نصراله ایران پناه، حمید پزشک، علی دست برآورده و عیسی محمودی، افشین فلاح.

۷- با برگزاری پانزدهمین کنفرانس آمار ایران در دانشگاه یزد موافقت شد.

۸- مقرر شد آقای دکتر فریدروحانی به عنوان خزانه دار انجمن نسبت به تنظیم بودجه‌ای تفصیلی برای سال ۹۶ انجمن آمار ایران اقدام نمایند.

۹- با برگزاری سیزدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در دانشگاه حکیم سبزواری موافقت اولیه به عمل آمد.

۱۰- نامه خانم دکتر صفوی‌منش در مورد اطلاع رسانی کنفرانس روش‌های نوین در قیمت گذاری‌های بیمه‌ای و آمارهای صنعتی که با همکاری دانشگاه آرهوس دانمارک در دانشگاه بوعلی‌سینای همدان در شهریور ماه سال جاری برگزار می‌شود، مطرح شد و مقرر گردید از طرف انجمن اطلاع رسانی شود و مکاتبات بعدی نیز با مسئول برگزاری این کنفرانس آقای دکتر محمودوند صورت گیرد.

۱۱- مقرر گردید آقای دکتر فرید روحانی موضوع به روز رسانی کتاب سوالات مسابقه دانشجویی آمار را پیگیری نمایند. ضمناً در مورد موجود بودن کتاب سوالات مسابقات در دفتر انجمن، نامه‌ای نیز به گروه‌های آموزشی آمار ارسال شود تا در صورت درخواست با اخذ هزینه برایشان ارسال شود.

بزرگنیا (داور برتر) در یازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی، قرائت شد.

۵- ثبت نشریه JIRSS (پژوهشنامه انجمن آمار ایران) در پایگاه ESCI به اطلاع اعضای هیئت مدیره رسید. هیئت مدیره انجمن مراتب تشکر و قدردانی خود را به مناسبت این افتخار بزرگ از سردبیر و هیئت تحریریه فعلی و پیشین نشریه ابراز نمود.

۶- نامه آقای دکتر رجالی درباره مجموعه‌ای از چالشها و مشکلات علم آمار مطرح شد و مقرر شد نامه برای کمیته آموزش ارسال شود. با توجه به اهمیت موضوع پیشنهاد شد در ادامه سمینار علوم ریاضی و چالشهای آن که در سال ۱۳۹۴ (توسط کمیسیون پیشبرد ریاضی فرهنگستان علوم) برگزار شد، سمینار دیگری با اولویت چالشهای رشته آمار با حمایت انجمن آمار ایران و مسئولیت آقای دکتر رجالی برگزار شود.

۷- مقرر شد آقای دکتر اسکندری اعضای کمیته علمی و اجرایی دومین سمینار آمار ناپارامتری و کاربردهای آن را پیشنهاد بدهند تا در جلسه انجمن بررسی شود.

گزارشی از فعالیت‌های کمیته تخصصی آمار شورای عالی برنامه ریزی وزارت علوم (دوره ۱۳۹۴-۱۳۹۶)

دکتر حمید پزشک، رئیس کمیته تخصصی آمار گروه علوم پایه

زمانی که توسط آقای دکتر شریعتی نیاسر معاون محترم آموزشی وزارت علوم با خبر شدم که قرار است کمیته آمار از کمیته علوم ریاضی جدا شود و بطور مستقل به فعالیت‌های تخصصی بپردازد، نزدیک به دو سال می‌گذرد. در تاریخ ۹۴/۳/۲۶ طی حکمی بنده را بعنوان مسئول کمیته تخصصی آمار معرفی نمودند. اعضای کمیته را به سرعت انتخاب کرده اولین جلسه را در ۹۴/۵/۷ تشکیل دادیم. اعضای کمیته که احکامشان برای یک دوره دو ساله دیگر هم در تاریخ خرداد ماه امسال (۱۳۹۶) تمدید شده عبارتند از : ۱- دکتر هوشنگ طالبی (دانشگاه اصفهان)، ۲- دکتر غلامرضا محتشمی (دانشگاه فردوسی مشهد)، ۳- دکتر محسن محمدزاده (دانشگاه تربیت مدرس)، ۴- دکتر عبدالرحمن راسخ (دانشگاه شهید چمران اهواز)، ۵- دکتر نادر نعمت اللهی (دانشگاه علامه طباطبائی)، ۶- دکتر مجتبی گنجعلی (دانشگاه شهید بهشتی)، ۷- دکتر علیرضا نعمت‌اللهی (دانشگاه شیراز)، ۸- حمید پزشک

(ب) اعضای کمیته طرح رتبه‌بندی متخصصین آمار، بر اساس آئین‌نامه مربوطه، به شرح زیر تعیین شدند:

بنا به پیشنهاد آقای زاهدیان از متخصصان آماری حوزه‌های اجرایی کشور و مدیران کلی که بالاترین رده و تحصیلات آماری را در سازمان خود داشتند، آقای سید نعمت ... میرفلاح نصیری از وزارت کار و رفاه اجتماعی و آقای کریم احمدی از وزارت جهاد کشاورزی برای عضویت در کمیته انتخاب شدند. مقرر شد انجمن آمار ایران با ارسال نامه‌ای از بالاترین مرجع این سازمان درخواست نماید که ایشان با انجمن آمار ایران در این طرح همکاری داشته باشند.

آقایان دکتر علی رجالی، دکتر محسن محمدزاده، دکتر حمید پزشک و دکتر یداله محرابی نیز به عنوان نمایندگان انجمن در کمیته مذکور انتخاب شدند.

ج) مقرر شد طی نامه‌ای کلیات طرح تصویب شده به اطلاع رئیس مرکز آمار ایران برسد و از ایشان درخواست شود، نسبت به معرفی نماینده مرکز اقدام نمایند. د) مقرر شد از تاریخ صدور حکم اعضای کمیته، ظرف مدت سه ماه شیوه‌نامه اجرایی طرح رتبه‌بندی تهیه و در اختیار انجمن قرار دهد.

۲- مقرر شد طی مکاتبات با آقای دکتر دهقان رئیس انجمن ریاضی ایران، درباره مشکلات موجود در جذب دانشجویان رشته آمار و ریاضی رایزنی شود به گونه‌ای که انجمن‌های آمار و ریاضی اقدام مشترکی انجام دهند.

اهم گزارش‌ها و تصمیمات نشست ۱۳۹۶/۶/۷

۱- ابتدا ضایعه درگذشت دو همکار صمیمی انجمن زنده یادان دکتر ارقامی و دکتر عمیدی تسلیت و یاد و خاطره آنان گرامی داشته شد. سپس نامه‌های تسلیت واصله به دفتر انجمن به مناسبت درگذشت این دو بزرگوار قرائت شد.

۲- نامه مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی مطرح شد و دکتر محمدزاده در مورد پیشینه این نامه گزارشی ارائه دادند. ایشان پیشنهاد دادند که انجمن از این موضوع استقبال نماید و نامه مذکور به پژوهشکده آمار و نمایندگان انجمن آمار ارسال شود.

۳- نامه آقای دکتر گلیایی در مورد حمایت از هفتمین همایش بیوانفورماتیک ایران قرائت شد. مقرر شد که حمایت معنوی انجمن آمار ایران از این سمینار منوط به حضور نماینده‌ای از انجمن آمار ایران (آقای دکتر محمدزاده) در کمیته علمی این و ارائه گزارش مکتوب از سمینار باشد.

۴- نامه خانم دکتر رضایی مبنی بر معرفی برگزیدگان جایزه دکتر

(دانشگاه تهران).

در نخستین جلسه کمیته تخصصی، آقای دکتر محمدزاده باتوجه به سابقه حضور در کمیته‌های تخصصی آمار در خصوص استقلال این کمیته از کمیته علوم ریاضی شورای عالی برنامه‌ریزی توضیحاتی دادند و سپس اولین دستور با اهمیت یعنی بازنگری برنامه دوره کارشناسی مطرح شد. در جلسه ۹۴/۵/۷ عنوان رشته در مقطع کارشناسی با اتفاق آراء از «آمار و کاربردها» به «آمار» تغییر یافت و بازنگری برنامه دوره کارشناسی به عهده سه دانشگاه: اصفهان، شهید بهشتی و فردوسی مشهد قرار گرفت. مقرر شد این سه دانشگاه با همکاری اعضای هیات علمی سایر دانشگاه‌ها به بازنگری برنامه دوره کارشناسی بپردازند. همچنین بازنگری برنامه‌های دوره‌های ارشد و دکتری به عهده دانشگاه‌های مجری با محوریت دانشگاه تربیت مدرس قرار گرفت.

بعد از کار کارشناسی کافی، مطالعات تطبیقی و بحث‌های تخصصی در چندین جلسه کمیته، سرانجام برنامه کارشناسی آمار که با همکاری بیش از ۶۰ عضو هیات علمی از سراسر کشور تهیه و طی این مدت از چندین دانشگاه بازخوردهایی دریافت و بسیاری از آنها در برنامه بازنگری شده لحاظ گردیده بود، در تاریخ ۹۵/۱/۲۵ به تصویب کمیته رسید. قرار شد نسخه‌هایی برای تمام دانشگاه‌های مجری ارسال شود تا اگر باز هم نقطه نظری هست برای کمیته ارسال کنند. این کار نیز انجام شد و نهایتاً نسخه اصلاح شده نهایی برنامه در تاریخ ۹۵/۲/۲۹ تحویل رئیس محترم کمیسیون علوم پایه گردید. شایان ذکر است که برنامه کارشناسی قبلاً در خبرنامه انجمن آمار شماره ۸۶ سال ۱۳۹۴ در صفحات ۱۲ تا ۱۴ به اطلاع تمام آمارپیشه‌گان اعم از دانشگاهی و دستگاه‌های اجرایی رسانده شده بود. با این حال در سال ۱۳۹۵ بعد از پیگیری‌های زیاد، برنامه بازنگری شده «آمار» روی سایت وزارت علوم به جای برنامه قبلی «آمار و کاربردها» قرار گرفت.

در تاریخ ۹۵/۲/۲۹ بحث مربوط به بازنگری برنامه ارشد آمار مطرح شد و در ابتدا با توجه به سوابق موجود مخصوصاً سوابق موجود در انجمن آمار ایران که در یکی از جلسات عمومی انجمن که تعداد زیادی از متخصصین آمار کشور در آن حضور داشتند (احتمالاً مربوط به دوره سال‌های ۹۳-۹۱ یا قبل از آن) راجع به تعداد رشته‌های مختلف آمار بحث شد. شایان توجه است که نام گرایش کافی نبود زیرا باتوجه به کارشناسی متخصصین حاضر در آن جلسه انجمن آمار تشخیص داده بودند ۱۰ رشته مستقل، تحت عناوین زیر ارائه گردد:

۱- آمار ریاضی ۲- آمار بیمه ۳- آمار اجتماعی و علوم

رفتاری

۴- آمار اقتصادی ۵- آمار رسمی ۶- آمار صنعتی
۷- آمار مالی ۸- آمار کشاورزی ۹- آمار زیستی
۱۰- زمین آمار

در همان جلسه کار بازنگری و تدوین برنامه ارشد آمار اقتصادی و آمار اجتماعی و علوم رفتاری (در دو برنامه مجزا) به عهده دانشگاه شهید بهشتی با همکاری دانشگاه‌های مجری مخصوصاً علامه طباطبایی قرار گرفت و کار بازنگری ارشد آمار ریاضی به عهده دانشگاه تربیت مدرس با همکاری دانشگاه‌های مجری مخصوصاً دانشگاه‌های شیراز و فردوسی مشهد قرار گرفت.

در تاریخ ۹۵/۴/۳۰ برنامه تدوینی دوره کارشناسی ارشد «آمار رسمی» ارسالی از دانشگاه علامه طباطبایی مطرح شد و مقرر شد برای متخصصین داخلی (و یکی دو نفر استادان ایرانی مقیم خارج) ارسال گردد. ویرایش چهارم برنامه با اصلاحات پیشنهادی نهایتاً در ۹۵/۷/۲۸ برای کمیسیون محترم علوم پایه ارسال شد و یک جلسه هم با حضور نماینده دانشگاه علامه طباطبایی مورد بررسی قرار گرفت. نهایتاً ویرایش پنجم برنامه در تاریخ ۹۶/۲/۲۷ به کمیسیون علوم پایه ارسال گردید.

برنامه بازنگری شده کارشناسی ارشد آمار ریاضی در تاریخ ۹۵/۷/۲۸ تحویل کمیته تخصصی شد و از آن زمان تا ۹۵/۱۱/۲۷ به دفعات مورد بحث و تبادل نظر و بررسی پیشنهادی واصله قرار گرفت. شایان توجه است که برنامه پیشنهادی توسط همکاران دانشگاه اصفهان برای تمام دانشگاه‌های مجری دوره ارشد آمار ارسال شد و تا ۹۵/۱۱/۲۷ اصلاحات مورد نظرشان بررسی و مورد استفاده قرار گرفت.

دروس الزامی دوره کارشناسی ارشد آمار ریاضی به قرار زیر پیشنهاد شده مورد تصویب قرار گرفت:

۱- احتمال و نظریه اندازه ۱ ۴ واحد

۲- استنباط آماری ۱ ۴ واحد

۳- استنباط آماری ۲ ۴ واحد

تعداد واحدهای دروس اختیاری ۱۴ واحد مشتمل بر سه درس چهار واحدی و ۲ واحد سیمینار و ۶ واحد پایان نامه در نظر گرفته شد. جدول دروس اختیاری تنوع چشمگیری دارد تا دانشگاه‌های مختلف با توجه به توانمندی‌هایشان بتوانند دوره را به نحو احسن به پیش ببرند.

از تاریخ ۹۵/۱۱/۲۷ تاکنون منتظریم کمیسیون محترم علوم پایه نظرشان را در مورد بازنگری ارائه شده مطرح بفرمایند. البته بحث دروس ۴ یا ۳ واحدی همچنان مشکل آفرین است. استدلال کمیته

دارم که از سال ۹۷ به بعد با یک تورم دانش‌آموخته با مدرک دکترای آمار که تقریباً همگی بیکار هم هستند مواجه خواهیم بود! نگاهی گذرا به تعداد پذیرفته شده در کارشناسی ارشد آمار هم بی‌حکمت نیست. ۱۰۲۹ نفر در سال ۹۳، ۸۹۹ نفر در سال ۹۴ و ۸۶۱ نفر در سال ۹۵. آیا واقعا به این تعداد کارشناس ارشد در سطح کشور نیاز است؟ آیا بخش بزرگی از این دانش‌آموختگان نیز به خیل بیکاران تحصیل‌کرده اضافه نخواهند شد؟

این مشکل تقریباً در تمامی رشته‌های دانشگاهی به‌خصوص علوم پایه کاملاً عیان است. عمق فاجعه وقتی عیان می‌شود که تعداد پذیرفته شده‌ها را به تفکیک دانشگاه‌های پذیرنده نگاه می‌کنیم. در بسیاری از موارد حتی به آیین‌نامه اختصاص تعداد دانشجو بر حسب استاد هم توجهی نمی‌شود. بی‌شک دفتر محترم گسترش در این راستا هم بایستی یک فکر اساسی کند.

ضرورت بازنگری در این راستا یک امر ضروری است. اما متأسفانه به دلایل عدیده، از جمله نگاه به دانشجوی دکترا به عنوان «پلکان ترقی» همکاران دانشگاهی چندان توجهی به پیامدهای ناگوار «تولید انبوه» ندارند. در مجموع، علاوه بر همکاران دانشگاهی، گناه بیکاری دانش‌آموختگان ما به‌گرددن دو جریان به نوعی همسو با هم هستند.

- سیاست‌های غلط دولت و زیر مجموعه‌ی آن یعنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- مرکز آمار ایران

در طول ۳۰ سال گذشته بیاد ندارم که از طرف مرکز آمار ایران، که می‌بایست موظف به این‌کار باشد، آمار و ارقامی منتشر شده باشد که نشان دهد کشور ما به چه تعداد دانش‌آموخته با مدرک تکنیسین، با مدرک کارشناس، با مدرک کارشناس ارشد و بالاتر نیاز دارد؟!!

(براین باور هستم، حداقل در رشته آمار، اگر دو نهاد «کانون صنفی دانش‌آموختگان آمار کشور» و «سازمان نظام آمار شناسی کشور» شکل به‌گیرند، می‌توانند به بخشی از این نابسامانی‌های دانش‌آموختگان آمار کشور سرو سامان دهند.) البته عمق فاجعه در رشته آمار خلاصه نمی‌شود و این امر مبتلا به کلی جامعه تحصیل‌کرده‌های در سطح عالی است و ضرورت بازبینی سیاست‌های شکست خورده را طلب می‌کند. راه چاره در این است که ابتدا از طرف مرکز آمار ایران نسبت به ارزیابی درست و با عملیات میدانی از نیازهای جامعه در رده‌های تکنیسین، کارشناس و ... به دور از هیاهوی سیاست زدگان اقدام و بدنبال آن دولت و وزارت علوم نسبت به اجرای یافته‌های آماری از طرف مرکز آمار ایران اقدام نمایند.

تخصصی برای ۴ واحدی شدن دروس نه اصرار بر عدد است بلکه اعتقاد کمیته بر این است که تعداد دروس دوره‌های تحصیلات تکمیلی که هر دانشجو می‌تواند در هر ترم بنحو شایسته و بایسته یاد بگیرد حداکثر ۲ درس است و این بسیار دشوار است که بپذیریم سه درس تحصیلات تکمیلی را به خوبی ارائه می‌دهیم، دانشجو به خوبی جذب می‌کند. آمار و ارقام در خصوص تعداد مشروطی‌ها، افزایش طول دوره و ضعف علمی در پایان‌نامه که شاید مدعای اعضای کمیته تخصصی آمار است.

اگر وزیر علوم می‌شدم

دکتر احمد پارسیان، استاد بازنشسته آمار دانشگاه تهران

مطالبی را که در زیر می‌خوانید باورهای بنده است و لزومی ندارد همه با من هم عقیده باشند. هر نوع نقدی براین نوشتار را بدیده منت پذیرا هستم تا باورهای واگرایمان، همگرا شوند. در این نوشتار هیچ هدفی به‌جز اصلاح نظام آموزش عالی و ارتقای کیفیت آن مد نظر نیست و اگر برخی نوشته‌هایم همکاران دانشگاهی را می‌رنجانند، پیشاپیش عذرخواهی می‌کنم.

یاد دارم سال ۹۲ پس از انتخابات ریاست جمهوری، در گیر و دار انتخاب وزیران که به نوعی یک انتخاب باز برخلاف ۹۶ در انتخاب وزیران بود دوستی به شوخی پرسید: اگر وزیر علوم می‌شدی چکار می‌کردی؟

پاسخ من:

۱- تقلیل ۴۰۵ میلیون دانشجو به ۴۵۰ هزار

۲- برجیدن دیوارهای دانشگاه‌هایی که در داخل شهر قرار دارند

۳- ادغام دانشگاه‌های دولتی کشور در حداکثر ۵۰ دانشگاه

پاسخ سوال کننده: همین است که نمی‌شوی؟!!

در این یادداشت تلاش خواهم کرد به صورت گذرا و با نقدهای کوتاه سه مورد بالا را در حد و توان خود توضیح دهم. لازم است تاکید کنم هر جا می‌خواهم اطلاعاتی ارایه کنم، به عنوان مشت نمونه خروار از رشته‌ی آمار خواهد بود.

• ضرورت تقلیل دانشجو

برای این که بتوانم مساله را به‌سادگی طرح و بیان کنم، ابتدا اجازه می‌خواهم آمار و ارقامی از دوره‌ی دکترای آمار ارایه کنم. اگر نگاهی به ظرفیت‌های پذیرفته شده در دوره‌ی دکترای آمار در سال‌های ۹۳ تا ۹۵ داشته باشیم، تقریباً در طول سه سال گذشته هر سال به‌طور متوسط دست کم ۷۰ نفر در این دوره‌ها پذیرفته شده‌اند. اطمینان

امتیازها بازهم همکاران دانشگاهی حاضر به این «رقابت» و «افتخار» هستند یا نه؟ (قطعا دفتر گسترش وزارت عتف از این امر بایستی استقبال ویژه داشته باشد!).

• ضرورت برچیده شدن دیوارهای دانشگاه ها

آنهایی که به سن و سال اینجانب هستند، دیوارهای پارکهای شهرها و بسته شدن در پارکها بعد از ساعت ۲۴ را به خاطر دارند. پارکها و دانشگاهها بخشی جدا نشدنی از بدنه اصلی هر جامعه ای است. نگاه کنید، آیا در حال حاضر دیواری به دور پارک ها می بینید؟ آیا پس از برچیده شدن دیوار پارکها اتفاق عجیب و غریبی در کشور رخ داده است؟ ساختار و حرمت دانشگاهها بایستی چنین خواسته ای را طلب کند و بر این باور هستم که جدایی دانشگاه و جامعه بی معنی است. در بسیاری از کشورهای پیشرفته شما دیوار یا حصار بدور دانشگاه نمی بینید. دانشگاه بخشی از وجود اصلی بدنه آن جامعه است که بایستی پیوندی متصل با آن داشته باشد و نه آن که منفصل از جامعه باشد. پیشنهاد مشخص این جانب برچیده شدن دیوارهای بسیاری از دانشگاهها که در داخل شهر هستند می باشد.

• ضرورت ادغام دانشگاه های دولتی

در سالهای اول انقلاب بسیاری از نهادهای آموزشی با هم ادغام شدند تا به وضعیت بهتری از آموزش و پژوهش دست یابیم. متأسفانه عوامل متعددی (که من از همه ی آن ها آگاه نیستم) دست به دست هم داد و امروز ما شاهد بیش از ۲۸۰ دانشگاه دولتی در سراسر کشور هستیم. آیا واقعا جامعه کنونی ما نیاز به این همه دانشگاه با بودجه محدود هستند؟ چه لزومی دارد که هر استان بیش از دو دانشگاه داشته باشد؟ با یک بررسی، به سادگی می توان براساس جمعیت استانها و پتانسیل موجود آن استان نسبت به تخصیص ۱ تا ۲ دانشگاه در هر استان اقدام کرده و ادغام دانشگاههای دولتی در هر استان را اجرا نمود و در این پروسه اجازه نداد که نمایندگان محترم مجلس دخالت نمایند. چون بخشی از فساد افزایش دانشگاهها به گردن این عزیزان می باشد که بدلیل منافع خاص خود در آموزش عالی ویرانگری کرده اند.

چند مساله اساسی را هم می توان در راستای این ادغام عملی نمود. نسبت به افزایش حقوق متعادل استادان دانشگاه که بخشی از قشر فرهیخته جامعه هستند اقدام شود. آن هم به صورت معکوس و برای بهبود وضع معیشتی تازه استخدام ها.

نسبت به سوء استفاده ها و رانت های مدیریتی در دانشگاههای کشور اهتمام جدی به عمل آید.

نسبت به پدیده ی اخذ مدرک دکترا توسط مدیران دولتی که

بر این باور هستم که هرم آموزشی ما از روال عادی خود خارج شده است و این در حالی است که جامعه کنونی ما نیازی به بیش از ۱۰ درصد دانش آموخته ی دارای دیپلم برای ورود به دانشگاه ندارد.

به همین ترتیب بایستی نسبت به کاهش متناسب در ظرفیت های کارشناسی ارشد و دکترا هم اقدام شود. اساسا اگر جامعه کنونی ما نیازی به بیش از «۱۰ درصد» تحصیل کرده ندارد، چه لزومی دارد دولت از بودجه عمومی کشور به بیش از این تعداد بودجه اختصاص دهد و چون نمی تواند، راه فساد را به مدیران دانشگاهی یاد می دهد!!! بیاییم هزینه های واقعی برای «۱۰ درصد» را در دانشگاههای ادغام یافته تامین کنیم و ۱۰ درصد دیگر را که علاقمند به تحصیلات عالی هستند به سمت دانشگاههای خصوصی و نه «غیر انتفاعی» های در سطح یک آموزشکده سوق دهیم و تلاش کنیم بخشی از ۸۰ درصد باقی مانده را به سمت آموزش مهارت های فنی به منظور تربیت تکنیسین های مورد نیاز کشور هدایت کنیم. به این ترتیب کسانی که خارج از «۱۰ درصد» گفته شده مایل به ادامه تحصیل هستند و امکان مالی آن برایشان فراهم است، می توانند در دانشگاههای خصوصی کشور مشغول به تحصیل شوند. به این دانشگاهها نبایستی اجازه داده شود که از نیروهای شاغل دانشگاههای دولتی استفاده نمایند و بر ممنوعیت فعالیت موسسات فاقد اعتبار و در سطح نازل هم که باعث خدشه دار شدن آموزش عالی هستند تاکید کنیم. طبعاً در بکارگیری دانش آموختگان در سطح کارشناسی و یا بالاتر می بایست اولویت با ۱۰ درصد اول باشد.

در خصوص دوره های تحصیلات تکمیلی، به خصوص دوره ی دکترا، به نظر می رسد که همکاران ما در این خصوص در یک رقابت تنگاتنگ مسابقه می دهند تا از نظر داشتن تعداد بیشتر دانش آموخته دکترا از همه سرآمدتر باشند و به آن «افتخار» کنند و آن چه در این میان فراموش می شود کیفیت کار است. (مثال های عینی، آن هم در سطح دانشگاه های «خوب و معروف» را می توان مثال زد.) در هیچ کجای دنیای پیشرفته شما نمی توانید این همه دانش آموخته دکترا را برای یک نفر با توانایی های محدود متصور شوید. ایکاش وزارت علوم اولاً در یک اقدام «متحورانه» و «ضروری» نسبت به حذف پرداخت برای پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله ی دکترای تخصصی می کرد ثانیاً با بازنگری در آیین نامه ارتقاء (که متأسفانه خود آیین نامه موجود بر آن دامن می زند) امتیازی به مقالات مستخرج از تز دانشجویان دکترا به استاد راهنما تعلق نمی گرفت، تا بر همگان معلوم شود که این رقابت تنگاتنگ ریشه در کجا دارد؟! و آیا به دنبال حذف این پرداخت ها و حذف

راه اندازی نشریات اصلی، اقداماتی را به عمل آورد. یکی از این اقدامات ماندگار و تاثیرگذار، تأسیس مجله «پژوهشنامه انجمن آمار ایران» (جیرس) بود که هیئت مدیره بلافاصله پس از تصویب انتشار آن، آقای دکتر احمد پارسیان را که الحق شایسته‌ترین فرد موجود برای تصدی سردبیری مجله بود، برای این کار برگزید و اینجانب در معیت ایشان به عنوان رئیس وقت هیئت مدیره همراه با سایر همکاران با تلاش‌های مستمر آیین‌نامه مجله را تدوین و برای اجرا آماده کردیم. آقای دکتر پارسیان انصافاً شالوده‌ای محکم و منطقی برای مجله پایه‌ریزی کردند و مدیریت جدی و دلسوزانه ایشان تا زمان تعیین جانشینی که متأسفانه به دلایلی بلافاصله مستعفی شده و مشکلاتی برای مجله و انجمن ایجاد کردند، ادامه یافت. همین مشکلات موجب شد که مسئولان دوره قبل انجمن به اصرار بنده را برای تصدی سردبیری مجله متقاعد کنند. تجربه عضویت در هیئت تحریریه مجله از بدو تأسیس و سردبیری مجله که نزدیک به سه سال از آن می‌گذرد، اینجانب را بر آن داشت تا ضمن ارائه گزارشی از وضعیت مجله به همه علاقه‌مندان انجمن و علم آمار در کشور نکاتی را در مورد ضرورت تغییر برخی مواد آیین‌نامه مجله متذکر شوم و پس از کسب نظر همکاران که از سر لطف نظرات خود را به اینجانب ارسال خواهند داشت، موارد را به هیئت مدیره انجمن برای طرح در جلسات و تصمیم‌گیری ارسال کنم. شاید بی‌مناسبت نباشد که پیش از طرح موارد پیشنهادی، گزارش‌وار به استحضار همکاران برسانم که مجله از زمان سردبیری اینجانب کمابیش از مشی سردبیر قبلی پیروی کرده اما در چند مورد با دوری از برخی ملاحظات دکتر پارسیان، سیاست‌های را اتخاذ کرده که موجب شده مجله هم اکنون نه تنها به روز شده (و می‌شود) گفت که در واقع پیش از موعد منتشر می‌شود) بلکه حداقل یک شماره از شماره‌های آتی مجله، در زمان انتشار هر شماره آماده چاپ است. دلیل این جدیت برای آماده‌سازی شماره‌های مجله و ثمره این تلاش‌ها آن است که جیرس به فهرست مجلات «آی اس سی آی» (ESCI) مرحله مقدماتی «ای اس آی» شدن است پیوسته و با تداوم انتشار مرتب و دنبال آردن سیاست‌های فعلی، خودبه‌خود در زمره نشریات «آی اس آی» درخواهد آمد. یکی از موارد تغییر سیاست‌ها، افزودن بر تعداد اعضای هیئت تحریریه وابسته بوده که این عدد هم‌اکنون از یازده نفر قبلی به چهل و یک نفر افزایش پیدا کرده و مهم‌ترین‌که برخلاف سابق تعدادی از همکاران واجد شرایط داخلی نیز به این جمع افزوده شده‌اند و به طور کلی می‌شود گفت که با احتساب اعضای هیئت تحریریه وابسته، حالا عضوی از هیئت تحریریه در اغلب گروه‌های آمار کشور حضور دارد. مورد دیگر تغییر

اپیدمی واگیردار شده است، اهتمام جدی به‌عمل آید. یک سوال اساسی در راستا این است که این عزیزان کی فرصت پژوهش داشته‌اند که رساله‌ی دکترای خود را بنویسند؟ و اساساً ضرورت این همه استقبال برای چیست؟ متأسفانه ما در اوایل انقلاب از عدم تحصیلات عالی مدیران و در حال حاضر از تعداد زیاد مدیران «دکتر» در عذابیم. شاید عدم رعایت قانون تمام وقت بودن دانشجوی، زمینه ساز شکل‌گیری این‌گونه از «دکترها» شده است.

نسبت به حذف حق التدریس از سیستم دانشگاه‌ها، که آفت بسیاری از مشکلات دانشگاه‌ها است، اقدام جدی صورت گیرد و به‌هیچ دانشگاهی اجازه‌ی پرداخت حق التدریس به استادان شاغل در دانشگاه‌های دولتی و خصوصی داده نشود.

نسبت به حذف پرداخت بابت پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله دکترای تخصصی اقدام شود. در هیچ دانشگاه دنیای پیشرفته شما نمی‌توانید مثالی از چنین پرداخت‌ها داشته باشید.

نسبت به اصلاح ساختار اختصاص گزنت نظیر دانشگاه‌های پیشرفته در دنیا اقدام تا دانشجوی دکترا از قبل پرداخت منصفانه از گزنت استاد دانشگاه که قبل از ورود به دانشگاه و همزمان با پذیرش دانشجوی اعلام می‌شود به‌تواند بدون دغدغه و نگرانی به پژوهش پردازد. با این ساختار می‌توان نحوه‌ی پذیرش دانشجوی دکترا را هم متحول نمود.

لزمی ندارد ۵۰ دانشگاه جدید بوجود آمده همه در دوره‌های تحصیلات تکمیلی فعال باشند (البته در این راستا نیاز به بازنگری اساسی در آیین‌نامه ارتقا است). بخشی از افت تحصیلی در دوره‌های کارشناسی دانشگاه‌ها را، عموماً از پرداختن به دوره‌های تحصیلات تکمیلی و فراموش کردن دوره‌ی کارشناسی می‌دانم.

آفت دیگر آموزش عالی در دانشگاه‌های پیام نور، غیر انتفاعی‌ها و علمی- کاربردی نهفته است که نیاز به ارزیابی جداگانه و هدایت در مسیر درست خود هستند.

یک گزارش و چند پیشنهاد

دکتر محمدقاسم وحیدی اصل

سردبیر پژوهشنامه انجمن آمار ایران (جیرس)

همزمانی سال ۲۰۰۰ میلادی که از طرف سازمان ملل متحد

به عنوان سال جهانی ریاضیات اعلام شده بود با تلاش‌های انجمن آمار به منظور تقویت ارکان خود، فرصتی را برای هیئت مدیره وقت انجمن فراهم آورد تا نسبت به گسترش فعالیت‌های خود و

طور پی‌درپی انتخاب شود. نحوه انتخاب سردبیر به این صورت باشد که گروه‌های آمار حداکثر یک نفر از اعضای خود یا افراد دیگر را که از هر نظر واجد صلاحیت می‌دانند، به طور کتبی و رسمی به سردبیر معرفی می‌کنند. هیئت تحریریه پس از بررسی سوابق و توانایی‌های افراد واجد شرایط و داوطلب، یک یا دو نفر فرد ذیصلاح را به هیئت مدیره انجمن برای تأیید نهایی معرفی می‌کند. زمان شروع اقدامات برای انتخاب سردبیر جدید، درست در آغاز سال دوم فعالیت هر سردبیر باشد. سردبیر با ارسال نامه به همه گروه‌ها و مؤسسات پژوهشی مرتبط با آمار از آنها درخواست معرفی کاندیدا می‌کند. گروه‌ها سه ماه فرصت معرفی فرد مورد نظر خود را خواهند داشت. سردبیر پس از وصول نظرات گروه‌ها فهرست کاندیداها را در یک جلسه حضوری در هیئت تحریریه مطرح و یک یا دو فرد واجد شرایط از نظر هیئت تحریریه را به هیئت مدیره انجمن معرفی می‌کند. هیئت مدیره نیز سه ماه فرصت خواهد داشت که فرد واجد شرایط را انتخاب و حکم او را صادر کند به طوری که فرد مذکور به عنوان سردبیر منتخب شش ماه را در کنار سردبیر شاغل همکاری کند تا با جزئیات امور سردبیری مجله جیرس آشنایی کافی پیدا کند و تغییر و تحول نیز در این زمان انجام شود. سخن آخر اینکه ممکن است پرسش شود که چرا این پیشنهادها مستقیماً به هیئت مدیره منتقل نمی‌شود و چرا به اصطلاح حرکت از بالا به پایین نیست. در جواب عرض می‌کنم که برخلاف بسیاری از کارهای مربوط به انجمن، با در نظر گرفتن همکاری جمع کثیری از آماردانان کشور با مجله، اداره مجله با مشارکت عمومی انجام می‌شود و برای افزایش سطح مشارکت و نیز پاسخگویی به گله‌مندی‌های برخی همکاران، به‌گمانم قطعاً بهتر آن است که نظرات همه همکاران و اعضای انجمن در مورد این پیشنهادها اخذ شود. در عین حال فراموش نکنیم که مجله جیرس نام کشور عزیز ما را بر خود دارد و اگر حمل بر اغراق‌گویی نشود، هر نوع مساهمت به مجله، اعم از ارسال مقالات ارزشمند، داوری خوب، کمک به گردش بهتر کارها، و ... را می‌توان خدمتی ملی تلقی کرد. درواقع اگر روزی این مجله سری در بین مجلات وزین آماری درآورد و پس از «آی‌اس‌آی» شدن، ضریب تأثیر بالایی کسب کند، آیا در آن صورت برخورد نخواهیم بالید؟ پس تقاضا داریم که به این ندا پاسخ دهید و هر نوع نظری در خصوص پیشنهادهای بالا یا هر موردی درباره نحوه اداره مجله دارید، به نشانی ایمیل Editor.Jirss@gmail.com ارسال نمایید.

مشی، استفاده از توان داوری همکاران بابتانسیل داخل کشور است که درواقع هدف از تأسیس یک مجله آمار از سوی انجمن آمار نیز همین بوده است که بستری برای کسب تجربه اعضای جوان انجمن و محلی برای فعالیتهای علمی-اجرایی همه پژوهشگران حوزه آمار در همه سطوح باشد و الا اگر هدف از تأسیس آن صرفاً چاپ مقاله می‌بود، مجله آمار برای چاپ مقاله‌های آمار هموطنان ما کم نبوده و نیست و این همه سرمایه‌گذاری از سوی انجمن آمار ارزش درخور را نداشت.

IRANIAN JOURNAL OF PSYCHIATRY AND BEHAVIORAL SCIENCES

Quarterly ISSN: 1735-8639

KOWSAR PUBL, PATERSWEG 22,, HOENSBROEK, NETHERLANDS, LIMBURG, 6431 GC

Coverage ▾

JIRSS-JOURNAL OF THE IRANIAN STATISTICAL SOCIETY

Semiannual ISSN: 1726-4057

IRANIAN STATISTICAL SOC, PO BOX 15815-1614, TEHRAN, IRAN, ISLAM REPUBLIC, 00000

Coverage ▾

Total Journals: 15 • Journals 11-15 (of 15)

Format for print

اما پیشنهادهای مورد نظر که در ابتدا از آن بحث شد، به شرح زیرند: چهار سال برای دوره سردبیری مجله، زمانی طولانی است. درواقع با بررسی مجلات حوزه آمار و احتمال وابسته به «مؤسسه ی آمار ریاضی» (Institute of Mathematical Statistics) می‌توان دریافت که دوره سردبیری مجلاتی از این قبیل وابسته به انجمن‌ها سه سال بیشتر نیست و حتی روز پایان دوره سردبیری در اطلاعات مربوط به سردبیر درج شده است. بنابراین برای آنکه همه هم از رحمت و هم از زحمت این کار برخوردار شوند و برای آنکه هیچ شائبه‌ای در مورد تصدی سردبیری ایجاد نشود، پیشنهاد می‌شود که دوره سردبیری به دو سال کاهش یابد و شروع کار سردبیر جدید از سال دوم فعالیت هیئت مدیره باشد، تا زمان تغییر سردبیر مصادف با تغییر هیئت مدیره نبوده و سردبیر مجله حداقل یک سال را همزمان با هیئت مدیره موجود در خدمت هم باشند. البته هر سردبیر می‌تواند در صورت تمایل حداکثر برای یک دوره دیگر به

عدم کسب حدنصاب توسط تمام اعضای تیم برابر آیین نامه رتبه تیمی کسب نکردند ولی گزارش عملکرد شش تیم برتر و نفرات برتر انفرادی با کسب حد نصاب ۴۰ درصد اولین نفر برتر به شرح در جدول بعد مورد تایید قرار گرفت:

نفرات برتر انفرادی (با حداقل ۴۰ درصد بالاترین نمره)

رتبه انفرادی	نام دانشجو	نام دانشگاه	نمره امتحان نظری از ۶۰
۱	رویا نظری	دانشگاه یزد	۲۴/۸۷۵
۲	فاطمه علیزاده	دانشگاه فردوسی مشهد	۲۱/۵
۳	یوسف طاهری	دانشگاه تهران	۱۷/۷۵
۴	نگین جعفری	دانشگاه تهران	۱۵/۸۷۵
۵	کیانا غلامپور یزدی	دانشگاه شهید بهشتی	۱۵/۲۵
۶	زهرا اویسی	دانشگاه الزهرا	۹/۷۵
۷	مهنا ایمانی	دانشگاه بیرجند	۹/۲۵
۸	زینب محمدی	دانشگاه کاشان	۸/۸۷۵
۹	مریم کیانی	دانشگاه صنعتی اصفهان	۸/۷۵

متأسفانه در این دوره براساس آخرین اصلاحیه بند ۷ آیین نامه مسابقه دانشجویی آمار کشور هیچ تیمی موفق به اخذ رتبه تیمی نگردید. همچنین براساس تصمیم کمیته علمی، جایزه بخش کاربردی به تیم دانشگاه بیرجند که به لحاظ امتیاز در جایگاه اول قرار داشت، تعلق گرفت. جوایز مسابقه در جلسه اختتامیه یازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در روز ۹ شهریور ۱۳۹۶ به شرح زیر اعطا گردید:

- ۱- به خانم رویا نظری نفر اول انفرادی مبلغ ۱۰ میلیون ریال جایزه نقدی انجمن آمار ایران و یک لوح تقدیر
- ۲- به آقای خانم فاطمه علیزاده نفر دوم انفرادی مبلغ ۶ میلیون ریال جایزه نقدی انجمن آمار ایران و یک لوح تقدیر
- ۳- به آقای یوسف طاهری نفر سوم انفرادی مبلغ ۴ میلیون ریال جایزه نقدی انجمن آمار ایران و یک لوح تقدیر
- ۴- به هریک از اعضای تیم دانشگاه بیرجند مبلغ یک میلیون ۲۰۰ هزار ریال به عنوان جایزه بخش کاربردی یادآور می‌شود به منظور تشویق دانشجویان شرکت کننده در

گزارش هیجدهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور

دکتر محمد امینی، دبیر کمیته علمی مسابقه دانشجویی آمار

هیجدهمین مسابقه دانشجویی آمار کشور در روز ۳۱ تیر ماه ۱۳۹۶ به میزبانی سازمان سنجش آموزش کشور در تهران و با همکاری انجمن آمار ایران برگزار گردید. در این دوره از مسابقات ۱۰ تیم دانشجویی هریک متشکل از ۳ دانشجو شرکت کردند که دانشگاه‌های شرکت‌کننده عبارت بودند از:

- ۱- دانشگاه الزهرا ۲- دانشگاه بیرجند
- ۳- دانشگاه تهران ۴- دانشگاه حکیم سبزواری
- ۵- دانشگاه سمنان ۶- دانشگاه شهید بهشتی
- ۷- دانشگاه کاشان ۸- دانشگاه صنعتی اصفهان
- ۹- دانشگاه یزد ۱۰- دانشگاه فردوسی مشهد

سوال‌های مسابقه در دو بخش نظری و کاربردی طراحی شده بود که سوالات توسط دبیر کمیته علمی از گروه‌های آموزشی و اساتید آمار جمع‌آوری و سوالات نهایی توسط کمیته علمی مسابقه متشکل از اعضای زیر انتخاب شدند.

- ۱- دکتر فرزاد اسکندری ۲- دکتر اکبر اصغر زاده
- ۳- دکتر محمد امینی (دبیر علمی) ۴- دکتر محمد خراشادیزاده
- ۵- دکتر محمدرضا فریدروحانی

آزمون بخش نظری از ساعت ۸:۳۰ تا ۱۱:۳۰ و بخش کاربردی از ساعت ۱۴:۳۰ تا ۱۸ روز ۳۱ تیر ماه ۱۳۹۶ برگزار گردید. تصحیح اوراق و اعلام نتایج، توسط اعضای کمیته علمی مسابقه از ساعت ۱۴ تا ۲۴ همان روز صورت گرفت و نتایج اولیه مسابقه در همان شب به تمام تیم‌ها اطلاع رسانی شد تا در صورت اعتراض نسبت به نتایج اعلام شده کتبا به دبیر کمیته اعلام شود. اعتراض‌های رسیده صبح روز اول مرداد ماه بررسی و مطابق با آیین نامه مسابقات نتایج نهایی ساعت ۱۰:۳۰ همان روز در جلسه‌ای با حضور اعضای کمیته علمی و سرپرستان تیم‌ها تشکیل شد و دبیر کمیته علمی مسابقه گزارشی از روند طراحی سوالات، آزمون‌ها و نحوه انتخاب تیم‌ها و نفرات برتر ارائه نمودند. در این جلسه نقطه نظرات حاضرین به منظور ارتقاء سطح کیفی و کمی مسابقات دانشجویی آمار شامل: شیوه برگزاری؛ نحوه امتیازبندی تیم‌ها و حد نصاب کسب شده توسط تمام اعضای تیم‌ها برای احراز رتبه مطرح و مقرر گردید پس از جمع بندی توسط دبیر کمیته علمی برای تصمیم‌گیری نهایی به انجمن آمار ارسال گردد. در نهایت پس از بررسی اعتراضات و جمع‌بندی نتایج، هیچ کدام از تیم‌ها به دلیل

مسابقات، براساس تبصره ۴ الحاقی به بند ۱۳ آیین نامه مسابقه دانشجویی آمار کشور، کلیه دانشجویان عضو تیم‌های شرکت کننده در مسابقات دانشجویی به مدت ۲ سال بدون پرداخت حق عضویت، عضو ناپیوسته انجمن آمار ایران خواهند شد و در این ۲ سال به انتخاب خود یکی از مجلات انجمن آمار را به طور رایگان دریافت می‌کنند.

از ۶۰ نفر) از اعضای هیات علمی دانشگاه های سراسر کشور، داوری مقاله‌های دریافت شده (۱۶۷ مقاله) را در طول سه ماه و از طریق سایت سمینار و به صورت تمام الکترونیکی انجام دادند. در مراسم افتتاحیه که در تالار خوارزمی دانشگاه برگزار شد، نخست دبیر سمینار جناب آقای دکتر افشین فلاح ضمن خیر مقدم به شرکت‌کنندگان گزارشی از روند برنامه‌ریزی و انجام امور سمینار ارائه نمودند و از دست اندرکاران برگزاری آن تشکر کرد. در ادامه جناب آقای دکتر عبدالرزاق حسامی فر معاون فرهنگی دانشگاه و عضو هیات علمی گروه فلسفه، ضمن خوش آمدگویی به شرکت‌کنندگان، اشاره ای به تاریخ فلسفی احتمال نموده و مطالبی را در مورد نقش آمار و احتمال در تحقیقات علمی بیان داشتند. در ادامه این مراسم دکتر علیرضا نعمت الهی رئیس انجمن آمار ایران، به نیابت از طرف انجمن آمار ایران، از هیات رئیسه محترم دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، کمیته‌های علمی و اجرایی و تمامی دست اندرکاران، به دلیل حمایت از یازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی، سپاسگزاری نمودند. ایشان یاد و خاطره دو اسطوره فقید و آمارگستر کشور، زنده یاران دکتر علی عمیدی و دکتر ناصر رضا ارقامی را نیز گرامی داشتند و ابراز امیدواری کردند که با مغتنم شمردن این گونه سمینارها، سطح آگاهی جامعه و میزان نفوذ و قدرت آمار در جنبه‌های مختلف گسترش یافته و زمینه ارتباط بین پژوهشگران و آشنا نمودن آنان با پیشرفت‌های جدید در زمینه احتمال و فرایندهای تصادفی و کاربردهای آنها، فراهم آید. دکتر رامین کاظمی دبیر کمیته علمی سمینار ضمن تشکر و قدردانی از مسئولان دانشگاه، شورای اجرایی انجمن آمار، اعضای کمیته علمی، داوران مقالات، اعضای کمیته اجرایی، اعضای هیات علمی و دانشجویان گروه آمار دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره)، گزارشی از روند فعالیت های کمیته علمی و داوری مقالات ارائه نمودند. بلافاصله پس از افتتاحیه در سالن خوارزمی دانشکده علوم پایه، سه سخنرانی عمومی به ترتیب توسط دکتر عین اله پاشا (دانشگاه خوارزمی)، دکتر محمد امینی (دانشگاه فردوسی مشهد) و دکتر گنستان‌ننیدس (دانشگاه آگین، یونان) در عصر روز اول برگزار شد. به علاوه، سخنرانی‌های تخصصی، ارائه‌های شفاهی و پوسترها نیز در بعدازظهر روز اول و صبح روز دوم برگزار شد. مراسم اختتامیه سمینار در عصر روز دوم برگزار گردید. در این مراسم نخست دکتر افشین فلاح دبیر سمینار ضمن تشکر از شرکت کنندگان اظهار امیدواری کرد که برنامه‌ها، سخنرانی‌ها و پوسترهای ارائه شده در سمینار، دستاوردهای خوبی برای شرکت‌کنندگان داشته و با خاطره خوبی سمینار را ترک کنند. ایشان همچنین ضمن تشکر از داوران

کد تیم	دانشگاه	سرپرست تیم	اسامی دانشجویان	نمره نظری	نمره امتحان	نمره کاربردی	مجموع نمره	متوسط نمره نظری به علاوه کاربردی
۱.	دانشگاه تهران	دکتر سمانه افتخاری	پورسپ طامری نگین جعفری تارا راستی	۳ ۴ ۱۳	۱۷/۷۵ ۱۵/۸۷۵ ۷/۷۵	۱۱	۵۲/۳۷۵	۲۴/۷۹
۲.	دانشگاه یزد	دکتر علی دست برآورده	رژیا نظری محمد جواد کرد آبادی فاطمه صحت بین آبادی	۱ ۲۲ ۱۰	۲۴/۸۷۵ ۳/۸۷۵ ۸/۶۲۵	۱۱/۱۲۵	۴۸/۵	۲۳/۵۸
۳.	دانشگاه فردوسی مشهد	دکتر مصطفی رزمخواه	فاطمه علیرزاده داوود تنباکوجی محمد صادق آقا جان نژاد	۲ ۲۸ ۱۷	۲۱/۵ ۱/۷۵ ۵/۷۵	۱۶	۴۵	۲۵/۶۶
۴.	دانشگاه شهید بهشتی	دکتر احسان بهرامی	کیانا عالم‌پور بزدی نازیری گالشیان پور محلله سوادکومی	۵ ۱۵ ۱۶	۱۵/۲۵ ۷ ۶/۷۵	۱۴/۲۵	۴۳/۲۵	۲۳/۹۲
۵.	دانشگاه یزد	دکتر مجید رضایی	ابراهیم کیمایی میره ذوالفقاری مهنا ایمانی	۲۱ ۱۹ ۷	۴/۱۲۵ ۵ ۹/۲۵	۲۱	۳۹/۳۷۵	۲۷/۱۲
۶.	دانشگاه صنعتی اصفهان	دکتر زهرا صابری	مینا عزیزی زهرا عسکریان مرتضی کبانی	۱۲ ۱۱ ۹	۸ ۸/۵ ۸/۷۵	۷/۲۵	۳۲/۵	۱۵/۶۶

گزارش سمینارها

یازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی

دکتر رامین کاظمی، دبیر کمیته علمی یازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی (از مجموعه سمینارهای دوسالانه انجمن آمار ایران) به میزبانی گروه آمار دانشکده علوم پایه ی دانشگاه بین المللی امام خمینی (ره) در تاریخ های ۸ و ۹ شهریورماه سال ۱۳۹۶ برگزار شد. در این سمینار ۲۶۴ نفر از کارشناسان، اعضای هیات علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی شرکت کردند. تعداد ۳ سخنرانی عمومی ۴۵ دقیقه‌ای، ۸ سخنرانی تخصصی ۴۵ دقیقه‌ای و ۵۵ مقاله به صورت شفاهی و ۶۳ مقاله به صورت پوستر توسط شرکت کنندگان ارائه شد. کمیته علمی (متشکل از ۸ نفر) و هیات داوران (متشکل

هفتمین سمینار آمار و احتمال فازی

دکتر محسن عارفی، دبیر سمینار

هفتمین سمینار آمار و احتمال فازی به همت گروه آمار دانشگاه بیرجند و انجمن سیستم‌های فازی ایران و با حمایت معنوی انجمن آمار ایران در مورخ ۱۳ لغایت ۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۶ در محل دانشکده علوم ریاضی و آمار دانشگاه بیرجند برگزار گردید. هدف از این سمینار، تبادل آخرین دستاوردها و پیشرفت‌های علمی و نیز ارائه نتایج تحقیقات نظری و کاربردی در زمینه‌های مختلف آمار و احتمال فازی است.

لازم به ذکر است که با تصویب شورای پژوهشی دانشگاه بیرجند و حمایت انجمن سیستم‌های فازی ایران، دبیرخانه سمینار در آذر ماه ۱۳۹۵ شروع به فعالیت نمود. در ابتدا سایت سمینار به نشانی conf.birjand.ac.ir/sfsp7 آماده و تاریخ‌های مهم، روش تدوین مقاله، محورهای سمینار در اختیار پژوهشگران قرار گرفت. محورهای سمینار عبارتند از:

✓ احتمال فازی

✓ رگرسیون فازی

✓ استنباط آماری در محیط فازی

✓ بهینه‌سازی فازی

✓ کنترل کیفیت فازی

✓ قابلیت اعتماد در محیط فازی

✓ آمار حیاتی و آمار اقتصادی-اجتماعی در محیط نایقینی

✓ وجوه آماری و احتمالی سیستم‌های فازی

✓ فرایندهای تصادفی و سری‌های زمانی در محیط فازی

✓ سایر زمینه‌های مرتبط با آمار و احتمال در محیط فازی

پوستر سمینار و فراخوان ارسال مقالات و پیشنهاد کارگاه‌های آموزشی از طریق انجمن سیستم‌های فازی و انجمن آمار ایران برای پژوهشگران ارسال گردید. همچنین، سمینار در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) با کد اختصاصی ۲۰۱۰۱-۹۶۱۷۰ به نشانی الکترونیکی conf.isc.gov.ir/sfspv نمایه شده است.

دبیرخانه سمینار مقالات پژوهشگران را طی دو دوره تمدید زمان ارسال مقاله تا ۱۵ فروردین ۱۳۹۶ دریافت نمود. در مجموع ۵۶ نفر در سایت سمینار ثبت نام اولیه نمودند و بالغ بر ۳۳ مقاله دریافت و تحت داوری قرار گرفت. از بین مقالات دریافتی، ۲۸ مقاله به صورت سخنرانی پذیرفته و ۵ مقاله رد گردید. سمینار در روز چهارشنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۳۹۶ شروع به فعالیت نمود و دبیرخانه سمینار از ساعت ۷ صبح چهارشنبه، آماده پذیرش کلیه پژوهشگران بود. افتتاحیه سمینار در ساعت ۸:۳۰ صبح چهارشنبه

و سرگروه‌های داوری که به موقع کار داوری مقالات را انجام دادند، از عدم همکاری برخی از داوران که علی رغم قبول مسئولیت داوری، هیچ مقاله‌ای را داوری نکردند، گله کردند. وی همچنین از سخنرانان مدعوی که قبول زحمت نموده و در سمینار شرکت نمودند تشکر نمود. در ادامه مراسم، بعد از گزارش آقای دکتر محمد امینی دبیر کمیته علمی هجدهمین دوره مسابقات دانشجویی آمار، جوایز تیم‌های برنده اهدا گردید. همچنین جایزه مشکانی (به دو پوستر برتر ارائه شده) و جایزه دکتر بزرگ‌نیا (به داوران برتر مجلات انجمن و داور برتر مقالات سمینار) اهدا شد. در ادامه مراسم جناب آقای دکتر امید کریمی به نمایندگی از طرف کمیته علمی برگزارکننده دوازدهمین سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی در دانشگاه سمنان، ضمن اشاره به تاریخچه برگزاری سمینارها، مراتب تشکر اعضای کمیته علمی سمینار را از برگزاری مطلوب و پر بار سمینار ابراز نمودند. در حاشیه سمینار دو کارگاه نیز برگزار گردید. در فراخوان برگزاری کارگاه‌های آموزشی، ۶ مورد درخواست برگزاری کارگاه دریافت شد که از این تعداد نهایتاً دو کارگاه فرایندهای نقطه‌ای فضایی (توسط آقای دکتر عبدالله جلیلیان عضو هیات علمی دانشگاه رازی کرمانشاه و سرکار خانم دکتر فرزانه صفوی منش عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی تهران) و کارگاه مباحثی در ماتریس‌های تصادفی (توسط دکتر کسری علیشاهی از دانشگاه صنعتی شریف) در کمیته علمی سمینار تایید و برگزار شدند. به جای چاپ کاغذی، چکیده مقالات روی وبسایت سمینار قرار گرفت که مورد استقبال واقع شد. البته از یک هفته مانده به برگزاری سمینار فایل چکیده مقالات نیز روی سایت سمینار قرار داده شده بود و شرکت‌کنندگان می‌توانستند بر اساس آن برای شرکت در سخنرانی‌های مورد علاقه خود برنامه‌ریزی کنند. از نکات قابل تامل در سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی، حضور مقالات متنوع در همه زمینه‌های آمار است. همانگونه که جدول بالا ملاحظه می‌شود در محورهای اصلی سمینار یعنی نظریه‌ی احتمال، فرایندهای تصادفی و آنالیز تصادفی تعداد بسیار کمی مقاله به سمینار ارسال شده است. جا دارد این موضوع در هیات مدیره انجمن بررسی و در نحوه برگزاری سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی بازنگری شود. شرکت‌کنندگان در سمینار در روز چهارشنبه پس از بازدید از برخی نقاط دیدنی شهر قزوین، شام را در مجموعه تاریخی-گردشگری سعدالسلطنه، میل نمودند.

شروع شد و بعد از قرائت قران و سرود ملی جمهوری اسلامی، کلیپ معرفی دانشگاه بیرجند پخش گردید. در ابتدا جلسه، جناب آقای دکتر محمدمهدی نصرآبادی، ریاست محترم دانشکده علوم ریاضی و آمار خدمت حاضرین خیر مقدمی را عرض نموده و به معرفی دانشکده و گروه آمار پرداختند. در ادامه، جناب آقای دکتر بهرام صادقپور، نماینده انجمن سیستمهای فازی ایران در سمینار و عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی مشهد به ایراد سخنرانی پیرامون انجمن سیستمهای فازی و روند فرایند سمینار پرداختند.

در نهایت، دبیر سمینار جناب آقای دکتر محسن عارفی به ایراد سخنرانی و عرض خیر مقدم و گزارش فرایند سمینار پرداختند. بعد از مراسم افتتاحیه، سخنرانیهای پژوهشگران با دو محور سخنرانیهای عمومی و کلیدی و سخنرانیهای تخصصی شروع به ارائه پژوهشها و تحقیقات خود نمودند. برنامه ریزی سخنرانیها به گونه‌ای بود که در صبح روزهای چهارشنبه و پنجشنبه، سخنرانیهای عمومی و کلیدی توسط سخنرانان مدعو و مهمان ایراد گردید و در بعدازظهر روزهای چهارشنبه و پنجشنبه، سخنرانیهای تخصصی توسط پژوهشگران ایراد گردید.

همچنین، به دبیرخانه سمینار ۲ کارگاه آموزشی پیشنهاد شد که پس از تایید کمیته علمی، در دو نوبت صبح و بعدازظهر پنجشنبه، هرکدام به مدت ۳ ساعت و تحت عناوین زیر برگزار گردید:

- حساب اعداد فازی در نرم افزار R، دکتر عباس پرچمی، دانشگاه شهید باهنر کرمان

- سیستمهای فازی در نرم افزار متلب، دکتر حسن حسن پور و زهرا محمدزاده، دانشگاه بیرجند

در حاشیه سمینار نیز پژوهشگران در قالب تور گردشگری از آثار تاریخی شهر بیرجند شامل باغ موزه اکبریه و قلعه بیرجند دیدن نمودند.

در بعدازظهر روز پنجشنبه، سمینار با مراسم اختتامیه به کار خود پایان داد. در این مراسم از زحمات کادر اجرایی سمینار، اعضای هیات علمی گروه، مسئولین دانشکده و دانشگاه تقدیر و تشکر گردید و به دو مقاله برتر ارائه شده توسط سرکار خانم دکتر فاطمه سلمانی و سرکار خانم رباب افشاری تقدیر گردید.

گزارش نخستین همایش ملی کاربرد روشهای آماری در پژوهشهای باستان شناسی ایران

دکتر عبدالرحمن راسخ، نماینده انجمن آمار در کمیته علمی همایش

با هدف توسعه کاربرد روشهای آماری در پژوهشهای

باستان شناسی ایران، نخستین همایش ملی کاربرد روشهای آماری در پژوهشهای باستان شناسی ایران با همت پژوهشگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با حمایت سازمانها، مراکز علمی مختلف از جمله انجمن آمار ایران از تاریخ ۲۶ لغایت ۲۷ فروردین ماه ۱۳۹۶ در محل تالار همایش موزه ملی ایران برگزار شد. محورهای همایش موارد زیر را شامل می‌شد:

- ۱- کاربرد اندیشه آماری در حل مسایل باستان شناسی
- ۲- استفاده از روشهای آماری در تحلیل دادههای باستان شناختی
- ۳- روشهای نمونه‌گیری آماری در فعالیت‌های میدانی باستان شناسی
- ۴- مطالعات موردی در تحلیل یافته‌ها با بکارگیری روشهای آماری
- ۵- تبیین فرآیند استفاده از روشهای آماری در مراحل مطالعات باستان شناسی

در راستای محورهای همایش، ۳۱ مقاله و چکیده مقاله به دبیرخانه همایش ارسال شده بود که از این تعداد ۲۱ مقاله برای ارائه به صورت سخنرانی پذیرفته شد. همچنین، ۱۷ عنوان مقاله نیز برای چاپ در مجموعه مقالات همایش انتخاب شد. از این ۱۷ نیز تعداد ۷ مقاله به انتخاب هیات تحریریه انجمن علمی باستان شناسی ایران به عنوان مقالات برگزیده در شماره ویژه «نخستین همایش ملی کاربرد روشهای آماری در پژوهشهای باستان شناسی ایران» آن انجمن چاپ و منتشر خواهد شد.

برنامه همایش با خوشامدگویی خانم دکتر حمیده چوبک رئیس کمیته علمی و رئیس پژوهشکده باستان شناسی، به شرکت کنندگان آغاز شد. در ادامه، آقایان مهندس عبدالکریم شادمهر، دبیر کمیته علمی و معاون اداری، مالی و توسعه مدیریت پژوهشگاه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، دکتر ابراهیم خدایی، رئیس سازمان سنجش آموزش کشور، دکتر سید مهدی موسوی کوهپر، رئیس انجمن علمی باستان شناسی ایران، دکتر کاظم محمد، رئیس انجمن علمی آمار زیستی ایران، دکتر محمدرضا واعظ مهدوی، معاون توسعه آموزشی فرهنگی سازمان برنامه و بودجه و آقای سید محمد بهشتی، رئیس شورای سیاست‌گذاری و رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، به ایراد سخنرانی پرداختند. پس از آیین گشایش، ظهر و بعد از ظهر روز اول، سخنرانیهای عمومی و تخصصی در سه پنل ارائه شدند. پس از پایان سخنرانیها، مراسم اختتامیه به همراه قرائت بیانیه پایانی همایش برگزار شد. شرکت‌کنندگان در بیانیه پایانی خواستار موارد زیر شدند:

- ۱- ضرورت تداوم و استمرار برگزاری منظم «همایش ملی

گردید. پس از سخنرانی‌های عمومی، که در جلسات صبح هر روز برگزار شدند، سخنرانی‌های موازی در سه سالن ارائه می‌شدند. برخی از سخنرانی‌ها به فارسی و تعداد قابل توجهی نیز به انگلیسی ارائه شدند. مباحث ارائه شده در سخنرانی‌ها تنوع موضوعی قابل توجهی داشتند و بیشتر آن‌ها در حوزه بیمه زندگی، بیمه غیرزندگی، ریسک، مه‌داده‌ها و کاربردهای صنعتی آمار بودند. چهار زمان اختصاصی در صبح و عصر روزهای کنفرانس به ارائه پوسترها اختصاص داده شده بود. با این وجود پوسترها در تمام اوقات قبل از تعویض در محل ارائه قرار داشتند.

در حاشیه کنفرانس، سه کارگاه آموزشی:

- یادگیری ماشین با کاربردهای صنعتی آن، با تدریس دکتر علی شجاعی، دانشیار دانشگاه واشینگتن آمریکا

- نرخ‌گذاری بیمه‌ای با استفاده از مدل‌های خطی تعمیم یافته با نرم افزار SAS، با تدریس دکتر علیرضا عدالتی، دکترای اکچوئری شاغل در آلمان

- مدیریت ریسک در مه‌داده‌ها و کاربردهای آن در صنعت، با تدریس دکتر دیوید ریوس اینسوا، استاد موسسه آی‌سی‌مت اسپانیا برگزار گردید. کارگاه سوم به صورت اسکایپی برگزار شد که تجربه‌ای موفق از برگزاری کارگاه‌ها به این صورت برای دانشگاه در بر داشت.

علاوه بر برنامه‌های علمی کنفرانس، برنامه‌های گردشگری نیز برای شرکت‌کنندگان در نظر گرفته شد. همچنین به ابتکار گروهی از دانشجویان دانشگاه‌های مختلف، با تعدادی از سخنرانان داخلی و خارجی در خصوص زندگی‌نامه، تجربه‌های آنها در موضوع‌های مرتبط با بیمه، و نیز وضعیت بیمه در ایران و برنامه‌های کنفرانس مصاحبه شد. علاوه بر این غرفه‌هایی برای ناشرین کتاب‌های مرتبط با موضوع کنفرانس و غرفه‌هایی برای سرگرمی و تفریح شرکت‌کنندگان در محل کنفرانس برپا بود.

درخواست

از همه اعضای انجمن آمار با ارسال مطالب خواندنی آماری، نقد برنامه‌های درسی، مسائل و مشکلات آموزشی و پژوهشی حوزه آمار ما را در چاپ هر چه بهتر خبرنامه یاری نمایند.

کاربردهای آماری در پژوهش‌های باستان‌شناسی ایران» به شکل دوسالانه و ایجاد دبیرخانه دائمی همایش در پژوهشکده باستان‌شناسی

۲- توسعه کارگاه‌های آموزشی-پژوهشی در خصوص کاربرد روش‌های آماری باستان‌شناسی ایران، به‌گونه هدف‌مند و روشمند
۳- ایجاد واحد درسی آمار در سرفصل دروس کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری باستان‌شناسی

۴- حضور و همکاری متخصصان آمار (دکتر یا کارشناس ارشد) در گروه‌های برنامه‌های میدانی باستان‌شناسی برای تحلیل‌های آماری
۵- حمایت از پایان‌نامه‌های دکتری و کارشناسی ارشد مربوط به کاربرد آمار و تحلیل‌های آماری در حوزه باستان‌شناسی.

روز دوم سه کارگاه آموزشی «روش‌های نمونه‌گیری در باستان‌شناسی» توسط دکتر محمدرضا فرید روحانی و دکتر صدیقه عظیمی، «داده‌کاوی در باستان‌شناسی» توسط دکتر عادل محمدپور، و «کاربرد نرم افزار SPSS در مطالعات باستان‌شناسی» توسط مهندس عبدالکریم شادمهر به صورت موازی در محل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری برگزار گردید.

کنفرانس روش‌های مدرن در قیمت‌گذاری‌های بیمه‌ای و آمارهای صنعتی

دکتر رحیم محمودوند، دبیر کمیته علمی کنفرانس

کنفرانس روش‌های مدرن در قیمت‌گذاری‌های بیمه‌ای و آمارهای صنعتی در روزهای ۱۲، ۱۳ و ۱۴ شهریور ۱۳۹۶ در دانشگاه بوعلی سینا در شهر همدان برگزار شد. محورهای اصلی در نظر گرفته شده برای این کنفرانس مشتمل بر محاسبات فنی بیمه و اکچوئریال، کاربردهای آمار در صنایع مختلف، روش‌های توصیف و تحلیل مه‌داده‌ها و سایر زمینه‌های مرتبط با آمار و اکچوئری با هدف ایجاد فرصتی مناسب برای تبادل ایده‌ها و اندیشه‌های علمی و تحقیقاتی بین پژوهشگران و دست‌اندرکاران داخلی و خارجی، و ارتقای جایگاه کشور در سطح بین‌المللی در زمینه‌های مرتبط با قیمت‌گذاری‌های بیمه‌ای و کاربردهای صنعتی آمار بود. در بازه زمانی اعلام شده برای دریافت مقاله، ۱۲۸ عنوان مقاله توسط دبیرخانه کنفرانس دریافت شدند که پس از داوری، تعداد ۱۱۷ مقاله پذیرفته شد. از این تعداد، ۸۴ مقاله برای ارائه به صورت سخنرانی و تعداد ۳۳ مقاله در قالب پوستر در نظر گرفته شدند. از ارائه‌کنندگان مقاله‌ها دعوت شد تا مقاله‌های خود را برای بررسی به دو نشریه‌ای که شماره ویژه‌ای برای این کنفرانس در نظر گرفته‌اند ارسال کنند. تعداد ۸ سخنرانی عمومی در سه روز کنفرانس ارائه

آموزش آمار در ریاضیات مدرسه‌ای

احسان بهرامی سامانی

دانشیار گروه آمار دانشگاه شهید بهشتی تهران

چکیده

در این مقاله، به بررسی مباحث آمار در کتب درسی ریاضیات و برنامه درسی حوزه یادگیری ریاضیات پرداخته می‌شود. همچنین ما چالش‌ها و راهکارهای آموزش آمار در ریاضیات مدرسه‌ای را ارایه داده‌ایم. تدریس درس آمار برای معلمان و دانش‌آموزان می‌تواند بسیار چالش برانگیز باشد. به طور کلی سه چالش مهم در آموزش آمار مدرسه‌ای وجود دارد. این سه چالش مهم بر اساس محوریت «معلم»، «دانش‌آموز» و «ساختارها و امکانات آموزشی» خلاصه می‌شود. این چالش‌ها به واسطه انگیزه معلمان و دانش‌آموزان اتفاق می‌افتد.

واژگان کلیدی: آموزش آمار، چالش‌ها، راهکارها، دانش‌آموزان، برنامه درسی حوزه یادگیری ریاضیات.

۱- مقدمه

نقش روزافزون آمار در دنیای امروز و احساس نیاز به اعداد، آمار و اطلاعات و همچنین داشتن توانایی‌های لازم در تحلیل داده‌ها و یا به عبارت بهتر داشتن سواد آماری در حل مسائل و مشکلات، تکنیکی ایجاب می‌کند که دانش‌آموزان به گونه‌ای با مفاهیم و مطالب مربوط به آمار آشنا شوند. این مفاهیم، بتوانند در حل مسائل روزمره شغلی و شخصی مورد استفاده قرار گیرد. در برنامه درسی ملی هم به طور صریح و هم غیرمستقیم به مفاهیم و مطالبی اشاره شده که نقش و اهمیت دروس آمار را در کتاب‌های درسی روشن می‌سازد. از سویی دیگر نیاز به دانستن علوم آماری و به کارگیری آن، برای هریک از دانش‌آموزان از اهمیت بالایی برخوردار است. دانستن علوم آماری برای دانش‌آموزان، به آموزش صحیح و کارآمد آمار برمی‌گردد.

آموزش آمار، اولین بار در سال ۱۸۷۰ میلادی در دانشگاه آکسفورد مورد توجه قرار گرفت. فعالیت‌های این دانشگاه در جهت آموزش آمار شامل آموزش آمار در تمامی سطوح تحصیلی از ابتدایی تا دانشگاه بود. از سویی دیگر، بسیاری از محققان در حوزه آموزش آمار، تحقیقات بسیار مهمی را انجام دادند که می‌توان به برخی از آن‌ها اشاره نمود. گارفیلد (۱۹۹۵) و گلن و نولان (۲۰۰۲) به بررسی روش‌های یادگیری آمار برای دانش‌آموزان پرداختند. از سویی دیگر، گاردن و همکاران (۲۰۰۵)، (۲۰۰۶)

و (۲۰۰۹) به بررسی ویژگی‌ها دانش‌آموزانی که تحت آموزش آمار قرار می‌گیرند و همچنین به بررسی ویژگی‌های معلمان و دبیران آمار پرداختند و نکات مهمی را در مورد دانش‌آموز و معلم آماری خوب، بیان کردند. اورسون (۲۰۰۶) و اورسون و گاردفیلد (۲۰۰۸) به بررسی آموزش آمار با استفاده از امکانات موجود در فضای مجازی پرداختند و به نوعی آموزش مجازی آمار را مورد بحث و بررسی قرار دادند. دلیل مهمی که می‌توان در مورد این موضوع به آن اشاره نمود اهمیت پیدا کردن تاثیر آمار در زندگی روزانه، نقش مهم آن در شرایط حساس و کاربرد آن در بسیاری از تخصص‌ها و پژوهش‌هاست. موضوع تحقیق و پژوهش در حوزه آموزش آمار هنوز در کشورمان مورد توجه قرار نگرفته است. اولین بار موضوع آموزش آمار در ایران توسط استادان بزرگی همچون وحیدی اصل (۱۳۸۲)، رجالی (۱۳۸۲) و صادقی (۱۳۸۷) در خبرنامه انجمن آمار مطرح شد اما هنوز به طور جدی مورد توجه محققان کشور ما قرار نگرفته است. امید است این مقاله سرآغاز تحقیق در حوزه آموزش آمار توسط محققان گردد. این مقاله به صورت زیر سازماندهی شده است: در بخش دوم، به بررسی مباحث آمار در ریاضیات مدرسه‌ای پرداخته می‌شود. در بخش سوم، چالش‌های کلی پیش رو آموزش آمار مورد بررسی قرار می‌گیرد و در نهایت در بخش چهارم، نتیجه‌گیری بحث بیان می‌شود.

۲- بررسی مباحث آمار در ریاضیات مدرسه‌ای

در برنامه دوازده ساله آموزشی مدارس که توسط سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش تبیین گردیده، مباحث آمار در دروس ریاضی گنجانده شده است. به طوری که دانش‌آموزان از پایه اول تا پایه دوازدهم با مباحث آمار آشنا می‌گردند. در ادامه به بررسی مباحث آرایه شده آمار به تفکیک چهار دوره آموزشی می‌پردازیم. به طور کلی در این برنامه از یک مفهوم اساسی تحت عنوان عدم حتمیت استفاده شده است که آمار و احتمال به عنوان خرده مفاهیم آن مطرح هستند و برای بیان این دو خرده مفهوم نیاز به تبیین استاندارد‌های محتوایی و استانداردهای عملکردی است. منظور از محتوا شامل ایده‌های کلیدی، مفاهیم و مهارت‌های اساسی، اصول، تعمیم‌ها و حقایق است. یک دانش‌آموز می‌بایست یکسری شایستگی‌ها که مجموعه ترکیبی از صفات و توانمندی‌هاست در این دوازده ساله آموزشی در مباحث آمار کسب کند و در نهایت بر اساس این شایستگی‌ها، استانداردهای محتوا و استانداردهای عملکردی به جود می‌آید. این استانداردها به تفکیک دوره و پایه تحصیلی به شرح زیر است:

الف- استانداردهای محتوایی و عملکردی در مباحث آمار

در دوره اول ابتدایی (پایه‌های ۱ تا ۳)

در دوره اول ابتدایی که شامل پایه‌های اول تا سوم است تنها یک استاندارد محتوای در مورد مباحث آماری گنجانده شده است و آن عبارت است از مفهوم داده‌های آماری، جمع‌آوری، ثبت و نمایش داده‌ها و در نهایت آشنایی با نمودارهای تصویری و میله‌ای و همچنین استانداردهای عملکردی که دانش آموز پایه‌های اول تا سوم می‌بایست داشته باشد سه استاندارد عملکردی است که به شرح زیر است:

- ۱- می‌توانند مهارت شمارش داده‌ها را با استفاده از روش خط نشان در مثال‌های مختلف انجام دهند.
- ۲- می‌توانند مثال‌هایی از اعداد و ارقام در زندگی روزمره خود ارائه نمایند و راجع به آن‌ها با هم‌کلاسی‌های خود گفتگو کنند.
- ۳- می‌توانند پس از جمع‌آوری داده‌ها، آن‌ها را در جدول ثبت و با استفاده از نمودار، داده‌ها را نمایش دهند.

ب- استانداردهای محتوایی و عملکردی در مباحث آمار در دوره دوم ابتدایی (پایه‌های ۴ تا ۶)

در دوره دوم ابتدایی که شامل پایه‌های چهارم تا ششم است، چهار استاندارد محتوای در مورد مباحث آماری گنجانده شده است. مروری بر مفاهیم داده‌ها، خلاصه کردن داده‌ها و نمایش داده‌ها بیان شده است. در خلاصه کردن داده‌ها، مفهوم فراوانی، جدول فراوانی به همراه نمایش خط شکسته و مفهوم میانگین بیان شده است. در نمایش داده‌ها نمودارهای میله‌ای و نمودار دایره‌ای گنجانده شده است. به طور خلاصه استانداردهای محتوایی در این دوره به شرح زیر است:

- ۱- داده‌ها
 - ۲- نمایش داده‌ها (جدول و نمودارهای ستونی/ خط شکسته/ دایره‌ای/ تصویری)
 - ۳- فراوانی
 - ۴- میانگین
- همچنین استانداردهای عملکردی که دانش آموز پایه‌های چهارم تا ششم می‌بایست داشته باشد شش استاندارد عملکردی است که به شرح زیر است:

- ۱- می‌توانند با توجه به مساله آماری مرتبط، به جمع‌آوری داده‌ها در زندگی روزمره خود بپردازند.
- ۲- می‌توانند با استفاده از روش‌های جمع‌آوری داده‌ها (مشاهده، پرسش، مراجعه به منابع و اندازه‌گیری)، مسائل آماری مرتبط را حل کرده و به صورت شفاهی و کلامی روش خود را توضیح دهند.

۳- می‌توانند فراوانی داده‌ها را به دست آورند.

- ۴- می‌توانند داده‌ها را در جدول با استفاده از روش خط نشان و فراوانی نمایش دهند.
- ۵- می‌توانند از میانگین در حل مسائل مرتبط استفاده کرده و در مورد جواب حاصل با هم‌کلاسی‌های خود گفتگو کنند.
- ۶- می‌توانند برای نمایش داده‌ها از نمودار مناسب استفاده کرده و از روی نمودار داده‌شده مسائل مرتبط را حل کنند.

ج- استانداردهای محتوایی و عملکردی در مباحث آمار در دوره اول دبیرستان (پایه‌های ۷ تا ۹)

در دوره اول دبیرستان که شامل پایه‌های هفتم تا نهم است سه استاندارد محتوای در مورد مباحث آماری گنجانده شده است. به مرور و تکمیل مفاهیم داده‌های آماری، جدول فراوانی و شاخص‌های مرکزی پرداخته شده است. همچنین استانداردهای عملکردی که دانش آموز پایه‌های هفتم تا نهم می‌بایست داشته باشد شش استاندارد عملکردی است که به شرح زیر است:

- ۱- می‌توانند با درک صحیح از مفهوم قضاوت و پیش‌بینی بر اساس اعداد و ارقام، مثال‌هایی در زندگی روزمره بیان کرده و در مورد معایب و مزایای آن با دیگران بحث کنند.
- ۲- می‌توانند مثال‌هایی از زندگی روزمره که در آن‌ها بر اساس داده‌ها تصمیم‌گیری می‌شود را ارائه نمایند و درباره آن‌ها با دوستانشان گفتگو کنند.
- ۳- می‌توانند مثالی از یک مساله آماری طراحی کرده و فراوانی داده‌های آن را به دست آورند.
- ۴- می‌توانند نمودارهای آماری مانند نمودار میله‌ای، دایره‌ای، نمودار بافت‌نگار، نمودار چندبر فراوانی و منحنی داده‌ها را برای یک مساله آماری رسم کنند.
- ۵- می‌توانند با تفسیر نمودارهای آماری مسائل مرتبط را حل کنند.
- ۶- می‌توانند از میانگین داده‌ها در تفسیر مسائل مرتبط استفاده کنند.
- ۷- می‌توانند در یک مسئله آماری شاخص‌های مرکزی را به دست آورند.

د- استانداردهای محتوایی و عملکردی در مباحث آمار در دوره دوم دبیرستان (پایه‌های ۱۰ تا ۱۲)

در دوره دوم دبیرستان که شامل پایه‌های دهم تا دوازدهم است، شش استاندارد محتوای در مورد مباحث آماری گنجانده شده است. اولین مفهوم علم آمار، جامعه و نمونه، مفهوم متغیر و انواع آن‌ها، شاخص‌های مرکزی و پراکندگی، شاخص‌های اقتصادی

و اجتماعی، سرشماری و نمونه گیری و در نهایت پیش بینی آشنا می‌گردد. در این دوره سعی شده است استاندارد محتوایی براساس سواد آماری دانش آموز تنظیم گردد:

۱- علم آمار

۲- جامعه و نمونه

۳- متغیر و انواع آن‌ها

۴- شاخص‌های مرکزی و پراکندگی

۵- شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی

۶- سرشماری و نمونه‌گیری

۷- پیش بینی

۵- می‌توانند نمودارهای مختلف آماری (میله‌ای، بافت نگار، دایره‌ای و نمودار جعبه‌ای) ترسیم و تفسیر کنند.

۶- می‌توانند از مفاهیم سرشماری، نمونه تصادفی و روش‌های نمونه‌گیری، از آن‌ها در حل مسائل آماری استفاده کنند.

۷- می‌توانند با استفاده از نرم‌افزارهای آماری شاخص‌های مرکزی، شاخص‌های پراکندگی، نمودارهای آماری را به دست آورند و بر اساس آن پیش بینی و تصمیم‌گیری کنند.

۳- چالش‌های پیش رو در آموزش آمار مدرسه‌ای

در این بخش به بررسی چالش‌های پیش رو در آموزش آمار مدرسه‌ای پرداخته می‌شوند. با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای، به طور کلی سه چالش مهم و اساسی پیش رو مورد شناسایی قرار گرفت. از سویی دیگر، این سه چالش مهم بر اساس عواملی همچون «عامل معلم و دبیر»، «عامل دانش آموز» و «عامل ساختارها و امکانات آموزشی» بنا نهاده شده‌اند. در ادامه به بررسی این چالش‌ها پرداخته می‌شود.

۳-۱ چالش اول: چالش‌های مربوط به معلم و دبیر

یکی از چالش‌های اصلی و کلی مربوط به معلم و دبیر است که این چالش‌ها را در موارد زیر می‌توان خلاصه کرد: (۱) عدم تسلط و آگاهی کامل در مورد مباحث آماری به خصوص کاربرد آمار در زندگی روزمره در معلمان و دبیران سبب گشته است معلمان و دبیران تصویری ساده، خسته کننده و کسل آور از مباحث آمار داشته باشند. می‌توان معلمان و دبیران را به دو گروه تقسیم نمود:

الف) معلمان و دبیرانی که تخصص آن‌ها رشته آمار نیست که عمدتاً تمامی معلمان و دبیران در آموزش و پرورش جز این گروه هستند. ب) معلمان و دبیرانی که تخصص آن‌ها رشته آمار است. شیوه سنتی که توسط هر دو گروه مورد استفاده قرار می‌گیرد که کارایی لازم را برای آموزش مباحث آماری ندارد. معلمان و دبیران به روز نبوده و مباحث این دروس برای آن‌ها تکراری می‌شود و این موضوع روی نحوه تدریس آن‌ها اثر منفی می‌گذارد.

۲) تدریس سنتی مباحث آمار یکی از چالش‌های مهم مربوط به معلم و دبیر است. منظور از تدریس سنتی مباحث آمار تدریس استانداردهای محتوایی مباحث آمار به صورت محض و غیر کاربردی است. این موضوع سبب می‌شود یک شکل خسته کننده و کسل آور از مباحث آماری در کلاس نمایش داده شود. گاهی اوقات در این شیوه، به دلیل کمبود زمان در طول سال تحصیلی برخی از سرفصل‌ها به صورت سریع، ناقص و یا اصلاً تدریس نمی‌شود. همچنین در این شیوه، استفاده از مثال‌های کاربردی مناسب وجود نداشته و صرفاً مثال‌های محضی ارائه می‌شود که

فصل ۳- آمار توصیفی	۷۳
درس ۱- توصیف و نمایش داده‌ها	۷۴
درس ۲- معیارهای گرانش به مرکز	۸۴
الف) میانگین داده‌ها	۸۴
ب) میانگین داده‌ها	۸۶
پ) مد یا نما داده‌ها	۸۸
میانگین، میانگین و مد داده‌ها، کدام معیار را انتخاب می‌کنید؟	۸۹
درس ۳- معیارهای پراکندگی	۹۳
۱- انحراف معیار و واریانس داده‌ها	۹۳
۲- ضریب تغییرات داده‌ها	۹۶
نمودار جعبه‌ای	۹۷
فصل ۴- آمار استنباطی	۱۰۳
درس ۱- گردآوری داده‌ها	۱۰۴
نمونه	۱۱۶
درس ۲- برآورد	۱۱۸
برآورد بازه‌ای	۱۲۱
منابع	۱۲۸

بخشی از فهرست مطالب کتاب آمار و احتمال پایه یازدهم

همچنین استانداردهای عملکردی که دانش آموز پایه‌های دهم تا دوازدهم می‌بایست داشته باشد شش استاندارد عملکردی است که به شرح زیر است:

۱- می‌توانند با درک صحیحی از مفاهیم جامعه و نمونه مثال‌هایی و ایده‌هایی در محیط پیرامونی خود یافته و به تجزیه و تحلیل آن‌ها بپردازند.

۲- می‌توانند نوع متغیرها (کمی، کیفی و انواع آن‌ها) را تعیین کنند و مثال‌هایی برای هر یک ارائه کنند.

۳- می‌توانند با تشخیص و محاسبه شاخص‌های مرکزی و پراکندگی در مسائل آماری مرتبط این مسائل را حل کنند.

۴- می‌توانند شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی مانند نرخ تورم و نرخ بیکاری، محاسبه کنند و آن شاخص‌ها را تفسیر کنند.

بدون استفاده از نرم افزارهای رایج آماری سبب ایجاد تصویر خسته کننده و غیر قابل فهم از آمار می شود. از سویی دیگر ممکن است در برخی از دانش آموزان، داشتن خاطرات ناخوشایند از ریاضیات دبستان و دبیرستان، تصویر خسته کننده و غیر قابل فهم از آمار را ایجاد کند. همان طور که بیان شد دانش آموزان در طول دوران تحصیل خود تا قبل این که وارد دانشگاه شوند، آن طور باید و شاید از آموزش آمار برخوردار نمی شدند و آن ها بین علم آمار و آمار توصیفی تفاوتی قایل نمی شدند و این خود اولین عامل بی انگیزه شدن دانشجویان از آموزش مباحث آماری بود. از سویی دیگر، ضعیف بودن دانش آموزان در دروس ریاضیات دبستان و دبیرستان (به ویژه برای دانشجویان رشته های علوم انسانی) به عنوان دومین عامل در بی انگیزه شدن دانشجویان در درک مفاهیم آمار معرفی می شود.

۳-۳ چالش سوم: عدم وجود ساختارها آموزشی و امکانات آموزشی مناسب

چالش اصلی و کلی دیگری که می توان مطرح نمود، عدم وجود ساختارهای آموزشی و امکانات آموزشی مناسب برای تدریس مباحث آمار در مدارس است. این چالش ها به شرح زیر است:

- ۱) عدم استفاده کرده از امکانات و ابزار مناسب آموزشی مانند استفاده از منابع معتبر و مناسب، استفاده نرم افزارها رایج آماری، آموزش مجازی، آموزش از طریق رسانه ها، آموزش از طریق انجام پروژه و کلاس های حل تمرین سبب می شود که دانش آموزان انگیزه و علاقه ای به این دروس از خود نشان ندهند.

۲) نبود ساختارهای آموزشی مشخص برای پیاده سازی شیوه های نوین تدریس

۳) نبود ساختارهای آموزشی مشخص برای پیاده سازی شیوه های ارزشیابی نوین

۴- نتیجه گیری

به طور کلی سه چالش مهم در آموزش آمار مدرسه ای وجود دارد. این سه چالش مهم بر اساس محوریت «معلم و دبیر»، «دانش آموز» و «ساختارها و امکانات آموزشی» خلاصه می شود. از سویی دیگر، ساختن ساختارها و فضاهای آموزشی مناسب نقش بسیار مهمی را در تدریس مباحث آمار ایفا می کند. تنظیم و بازنگری مجدد سرفصل های مباحث آمار متناسب با زمان باعث یادگیری عمیق در دانش آموزان می شود. همچنین آموزش معلمان و دبیران خبره و قوی برای تدریس مباحث آمار می تواند انگیزه دانش آموزان را نسبت به علم آمار بسیار بالا برد به طوری که آن ها کاربرد علم آمار را در زندگی روزمره خودشان بسیار حس نمایند.

دانش آموز، نمی تواند با آن مثال ها به خوبی ارتباط برقرار کند. ۳) عدم استفاده از روش های نوین آموزش آمار نیز یکی دیگر چالش های مهم مربوط به معلم و دبیر است. یکی از شیوه های نوین آموزش آمار، شیوه تدریس آمار به همراه مثال های کاربردی است و استفاده از نرم افزارهای رایج آماری، اخبار و رسانه ها و آموزش مجازی است. در آموزش مجازی، آموزش آمار از طریق اینترنت و وبگاه ها صورت می گیرد. در این روش نیاز است دانش آموزان توانایی استفاده از پست الکترونیکی، توانایی استفاده از اینترنت، فراهم بودن تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری مناسب و امکانات اینترنتی مناسب، داشته باشند.

۴) یکی دیگر از چالش های مهم مربوط به معلم و دبیر، نحوه ارزشیابی سنتی از دانش آموزان و عدم استفاده از شیوه های نوین ارزیابی با استفاده از نرم افزارهای رایج آماری و انجام پروژه های آماری است.

۳-۲ چالش دوم: علاقه مند نبودن و بی انگیزه بودن به دانش آموزان

یکی از چالش های اساسی و کلی نداشتن انگیزه و علاقه در دانش آموزان است. علاقه نداشتن دانش آموزان دلایل مختلفی ممکن است داشته باشد که می توان به برخی از آن ها اشاره نمود:

- ۱) نداشتن اطلاعات کافی از کاربرد علم آمار در دبستان و دبیرستان

۲) داشتن تصویر خسته کننده و غیر قابل فهم از علم آمار

۳) داشتن خاطرات ناخوشایند از ریاضیات دبستان و دبیرستان

۴) تفاوت قایل نشدن بین آمار توصیفی و علم آمار

۵) ضعیف بودن در دروس ریاضیات دبستان و دبیرستان

در شرح دلایل بیان شده می توان گفت در گذشته در سطوح مختلف تحصیلی، به آمار و معرفی کاربردهای آن بهایی داده نمی شود و در سال های گذشته تنها در دبیرستان درسی تحت عنوان آمار و مدلسازی در نظر گرفته شده بود. با این که تلاش زحمات فراوانی در نگارش این کتاب انجام شد اما در مرحله اجرا توسط دبیران و معلمان تدریس این کتاب با مشکلات زیادی روبه رو شده بود. دانش آموزان، از کاربردهای علم آمار آگاهی و اطلاعاتی پیدا نمی کنند. از آمار تنها آمار توصیفی، جدول های فراوانی و نمودارهای آماری آن را می آموختند. همچنین آموزش آمار توصیفی نیز بدون استفاده از نرم افزارهای رایج آماری و به صورت دستی، انجام می شود که بسیار خسته کننده و کسل آور است. به بیان دیگر، بیان نکردن کاربردهای علم آمار و انجام محاسبات آماری

on Statistics Education and the Communication of Statistics. Sydney: ISI, Voorburg, The Netherlands (On CD). Available online: (<http> to be supplied after refereeing).

مراجع

- [1] وحیدی اصل، م.، ق. (۱۳۸۲)، آموزش آمار، خبرنامه انجمن آمار ایران، ۴۰، ۴-۱.
- [2] رجالی، ع. (۱۳۸۲)، آموزش آمار، خبرنامه انجمن آمار ایران، ۴۱، ۴-۱.
- [3] صادقی، ح. (۱۳۸۷)، آموزش آمار، خبرنامه انجمن آمار ایران، ۶۰، ۴-۱.
- [4] Everson, M. G. and Garfield, J. (2008). An Innovative Approach to Teaching Online Statistics Courses, Technology Innovations in Statistics Education [online], 2, 1. Available at <http://www.escholarship.org/uc/item/2v6124xr>.
- [5] Everson, M. (2006). Group Discussions in On-line Statistics Courses, eLearn Magazine [online]. Available at <http://www.elearnmag.org/>.
- [6] Flores, J. D., Borges, P., Cancho, V. G. and Louzada, F. (2013). The Complementary Exponential Power Series Distribution, The Brazilian Journal of Probability and Statistics, 27, 565- 584.
- [7] Garfield, J. (1995) . How students learn statistics. International Statistical Review, 63, 1, 25 -34.
- [8] Gelman, N. and Nolan, N. (2002) . Teaching Statistics: A Bag of Tricks. OUP Oxford, 316 pages.
- [9] Gordon, S., Petocz, P. and Reid, A. (2005). How important are communication skills for 'good' statistics students? – An international perspective. In L. Weldon, and B. Phillips (Eds.), Proceedings of the ISI/IASE Satellite Conference
- [10] Gordon, S., Petocz, P. and Reid, A. (2006). Recognising and developing good statistics teachers (invited paper). In Rossman, A. and Chance, B. (Eds.), Proceedings of the Seventh International Conference on Teaching Statistics, ICOTS7. Salvador, Brazil: ISI, Voorburg, The Netherlands (On CD). Available online: (<http> to be supplied after refereeing).
- [11] Gordon, S., Petocz, P. and Reid, A. (2006). What Makes A "Good" Statistics Students and A good Statistics Teacher in Service Courses? The Montana Mathematics Enthusiast, 6(1), (2), 25-40.
- [12] Gordon, S. (2004). Understanding students experiences of statistics in a service course. Statistics Education Research Journal, 3(1), 40-59.
- [13] Lancaster G.A., Francis B. and Allen R. (2009). Lancaster Postgraduate Statistics Centre-creating enterprise and innovation in teaching statistics across discipline. MSOR Connections 9(1), 41-46.
- [14] Sowe, E. R. (2006). Letting students understand why statistics is worth studying. In A. Rossman and B. Chance (Eds), Proceedings of ICOTS7, the Seventh International Conference on Teaching Statistics.
- [15] Payandeh, A. T. and Omid, M. (2010). A hybrid course for probability and statistics for engineers: An e-readiness study at Shahid Beheshti university. International Journal of Emerging Technologies in Learning, 5, 18-26.

دانشگاه تربیت مدرس

اخبار دانشگاه‌ها و موسسات

دانشگاه علوم پزشکی ایران

اخبار شش ماهه اول سال ۹۶ گروه آمار زیستی دانشگاه علوم پزشکی ایران:

- ۱- برگزاری کارگاه‌های ذیل توسط اعضای گروه آمار زیستی:
الف- کارگاه ابزار سازی (روایی) در دو روز (۱۶ ساعت) در دانشکده بهداشت دانشگاه توسط آقای دکتر مسعود صالحی.
- ب- کارگاه آموزش نرم افزار SPSS به مدت سه ساعت در دانشکده پزشکی دانشگاه توسط خانم دکتر جانانی.
- ج- کارگاه تحلیل آماری با نرم افزار SPSS در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه به مدت ۹ ساعت توسط خانم دکتر رسولی.
- د- کارگاه توانمند سازی دانشجویان (SPSS) در دانشکده بهداشت دانشگاه به مدت ۵ ساعت توسط آقای دکتر صالحی
- ه- کارگاه پروپوزال نویسی در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه در سه روز توسط خانم دکتر ابوالقاسمی.
- و- تدریس مقدماتی و متوسط آمار با نرم افزار SPSS در کارگاه توانمندسازی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشکده بهداشت دانشگاه توسط آقای دکتر آزادی.
- ز- تدریس آمار المپیاد سلولهای بنیادی به مدت ۸ ساعت توسط آقای دکتر صالحی.
- ح- کارگاه تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار SPSS در دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی دانشگاه به مدت دو روز توسط خانم دکتر جانانی.

۲- شرکت سرکار خانم دکتر ابوالقاسمی در هجدهمین همایش کشوری آموزش علوم پزشکی در دانشگاه علوم پزشکی ایران (همایش سه روزه) و ارائه پوستری با عنوان (بررسی مقایسه‌ای نمرات آزمون ساختار یافته عینی بالینی/عملی آزمایشگاهی بیوشیمی در دانشجویان دختر و پسر دانشکده پرستاری علوم پزشکی شهید بهشتی).

۳- شروع به کار همکار جدید گروه آمار زیستی دانشگاه سرکار خانم دکتر فاطمه سادات حسینی بهارنچی از شهریور ماه ۱۳۹۶.

ارسالی دکتر مسعود رودباری، مدیر گروه آمار زیستی و نماینده

انجمن

۱- کارگاه آموزشی تحلیل بیزی داده‌های مقطعی و طولی با پاسخ شمارشی، توسط دکتر مجتبی گنجعلی عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی و دکتر تابان باغفلکی عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، طی دو روز در روزهای بیست و پنجم و بیست و ششم شهریور ماه ۹۶ به مدت ۱۴ ساعت در مرکز رشد دانشگاه برگزار شد. شرکت کنندگان این کارگاه دانشجویان آمار زیستی و آمار ریاضی از دانشگاه‌های مازندران، شهید بهشتی، دانشگاه تهران، دانشگاه تربیت مدرس و دانشگاه سبزوار در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری بودند. بعد از ارزیابی شرکت کنندگان بر اساس اندوخته‌های علمی آن‌ها در این کارگاه، گواهینامه مربوطه به آنها اعطاء شد.

سرفصل مطالب تدریس شده بشرح ذیل بود:

۱. مقدمات آمار بیز و مقدمه‌ای بر winBUGS
۲. مدل‌های رگرسیونی پواسونی برای تحلیل نرخ‌ها به همراه تحلیل بیزی چند مثال جالب و کاربردی در نرم افزار
۳. مدل رگرسیونی پواسونی برای تحلیل نرخ‌ها به همراه مثال و کاربرد در نرم افزار
۴. انواع مدل‌های پواسونی (تفاضلی، آمیزه‌ای و دو متغیره) و کاربرهای آن‌ها
۵. مفهوم بیش پراکنش
۶. مدل‌های دو جمله‌ای منفی، پواسون تعمیم یافته و انواع مدل‌های آماسیده در صفر
۷. معیارهای انتخاب مدل بیزی
۸. آماسیدگی در بیش از یک نقطه و کاربردهای آن
۹. گمشدگی در داده‌های طولی شمارشی
۱۰. تحلیل بیزی داده‌های طولی با پاسخ شمارشی
۱۱. مثال‌هایی از کاربردهای طولی در نرم افزار

رویکرد آموزشی در این کارگاه باعث شد تا شرکت کنندگان بتوانند هم آموزش مناسبی در زمینه آمار بیزی و مدل‌بندی داده‌های طولی و مقطعی همراه با مثال‌های واقعی با رویکرد تحلیل مبتنی بر نرم افزار winBUGS دریافت کنند و همچنین به تبادل ایده‌های خود با یکدیگر بپردازند.

ارسالی دکتر موسی گلعلی‌زاده نماینده انجمن

دانشگاه شیراز

اسدالهی با راهنمایی جناب آقای دکتر محمد قاسم اکبری.

- ۵- ارتقا آقای دکتر محمد قاسم اکبری به مرتبه دانشیاری.
- ۶- کسب رتبه پژوهشگر نمونه سال ۹۶ در دانشکده علوم ریاضی و آمار دانشگاه بیرجند توسط جناب آقای دکتر هادی علیزاده نوغابی.
- ۷- کسب رتبه دانشجوی برتر دکتری در دانشگاه بیرجند در سال ۹۶ توسط جناب آقای دکتر کامبیز احمدی با راهنمایی جناب آقای دکتر مجید رضایی.
- ۸- پر استنادترین مقاله سال ۹۶ در دانشکده علوم ریاضی و آمار دانشگاه بیرجند توسط جناب آقای دکتر محسن عارفی.
- ۹- مقاله و ارائه برتر در هشتمین سمینار آمار و احتمال فازی برگزار شده در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد توسط جناب آقای دکتر محسن عارفی.

ارسالی دکتر حمید نیلی ثانی نماینده انجمن

دانشگاه بین المللی امام خمینی قزوین

- ۱- آقای دکتر رامین کاظمی به سمت مدیر برنامه ریزی آموزشی دانشگاه منصوب شدند.
 - ۲- آقای دکتر افشین فلاح به سمت معاون آموزشی دانشکده علوم پایه منصوب شدند.
- ارسالی دکتر اسماعیل امیری نماینده انجمن

دانشگاه اراک

- ۱- آقای دکتر رضا پاکپاری از مرتبه استادیاری به دانشیاری ارتقا پیدا کردند.
- ۲- آقای دکتر سید نور الله موسوی پس از پایان تحصیلات دکتری آمار از دانشگاه کوپنهاگ دانمارک همکاری خود با گروه ریاضی را از سر گرفتند.
- ۳- آقای دکتر سید جمال میرکمالی فارغ التحصیل دکتری آمار از دانشگاه شهید بهشتی به گروه ریاضی پیوستند.

درخواست

از نمایندگان محترم انجمن آمار صمیمانه درخواست می‌شود، با ارسال اخبار و گزارش‌های مربوط به ارتقا، بازنشستگی، اعضای هیات علمی جدید، پست‌های سازمانی تازه اعضای هیات علمی گروه، فرصت‌های مطالعاتی، گزارش سمینارها، فارغ التحصیلان دکتری آمار، معرفی کتابهای منتشره اعضای هیات علمی، دغدغه‌های خود و همکاران پیرامون مسائل آموزشی و پژوهشی حوزه آمار، ما را در چاپ هر چه بهتر خبرنامه یاری نمایند.

دانشگاه مازندران

- ۱- آقای دکتر سید باقر میراشرافی از پیمانی به رسمی-قطعی تبدیل وضعیت شدند. زمینه کاری ایشان داده کاوی می‌باشد.
- ۲- آقای دکتر افشین فیاض موقر از پیمانی به رسمی-آزمایشی تبدیل وضعیت شدند. علایق پژوهشی ایشان آمار زیستی می‌باشد.
- ۳- کتاب محاسبات آماری با R تالیف دکتر افشین فیاض به چاپ رسید.

ارسالی دکتر نقی زاده نماینده انجمن

دانشگاه بیرجند

- ۱- خانم دکتر فاطمه یوسف زاده عضو هیات علمی رسمی آزمایشی گروه آمار دانشگاه بیرجند به مرتبه دانشیاری ارتقا یافتند. ایشان فعالیت خود را در سال ۱۳۸۷ در گروه آمار آغاز و تاکنون راهنمایی ۲ پایان نامه ارشد و مشاور یک رساله دکتری و تعدادی پایان نامه ارشد را برعهده داشته‌اند.
- ۲- نسبت پذیرفته شدگان در مقطع کارشناسی ارشد آمار روزانه در سال ۹۵ دارای رتبه یک و در سال ۹۶ دارای رتبه ۲ در سطح کشور بوده است.
- ۳- کسب رتبه اول توسط سرکار خانم مهنا ایمانی و رتبه سوم توسط سرکار خانم منیره ذوالفقاری در بیست و دومین المپیاد علمی دانشجویی غیر متمرکز در قطب ۳ کشور.
- ۴- کسب پایان‌نامه کارشناسی ارشد برتر کشور در حوزه سیستمهای فازی و هوشمند در سومین دوره تجلیل از پایان‌نامه‌های برتر انجمن سیستمهای فازی ایران در سال ۹۶ توسط سرکار خانم معصومه

خانه آمار اصفهان

فعالیت‌های خانه آمار اصفهان در بهار و تابستان ۱۳۹۶

۱. «پارک دانش» نمایشگاهی برای آشنایی عموم مردم و شناخت آن‌ها با برخی از فعالیت‌های خانه آمار اصفهان، نوروز ۱۳۹۶
۲. آموزش از طریق ضبط و ساخت وسایل، فصل آمار و احتمال کتب درسی برای نابینایان (همکاری با موج نور استان اصفهان)، سال تحصیلی ۹۵-۹۶
۳. بزرگداشت روز معلم و تجلیل از «دکتر احمد پارسیان» و جلسه پرسش و پاسخ با دکتر احمد پارسیان، ۱۳۹۶/۲/۱۳
۴. سخنرانی دکتر زینب مشرقی (روش‌های بوت استرپ برای داده‌های پیمایشی (survey data))، ۱۳۹۶/۲/۲۷
۵. سخنرانی دکتر محمود راهب قمصری (MCMC application in medical field)، ۱۳۹۶/۲/۲۷

۶. تشکیل گروه مطالعاتی داده‌کاوی، بهار ۱۳۹۶

۷. کارگاه‌های تابستان ۱۳۹۶ خانه آمار اصفهان «استتیس‌شن‌های کوچولو» ویژه پیش دبستانی، اول و دوم و «سفر به جزیره اعداد با بالن شانس» ویژه پایه‌های سوم، چهارم، پنجم و ششم، تابستان ۱۳۹۶
۸. کارگاه‌های تابستان ۱۳۹۶ خانه آمار اصفهان «کارگاه آمار و نرم‌افزار» ویژه پایه‌های هفتم، هشتم، نهم و یازدهم، تابستان ۱۳۹۶
۹. همکاری خانه آمار با خانه ریاضیات اصفهان در دوره پژوهشی (دانش‌آموزان پایه ششم)، تابستان ۱۳۹۶

۱۰. همکاری خانه آمار با خانه ریاضیات اصفهان در دوره آشنایی با ریاضیات، تابستان ۱۳۹۶

۱۱. برگزاری سمینار «کاربرد آمار و تحلیل روندهای قیمتی بورس»، ۱۳۹۶/۲/۲۲

۱۲. سخنرانی دکتر عباس خلیلی با عنوان (Model-based Clustering and its Challenges)، ۱۳۹۶/۴/۱۰

۱۳. نشست «آشنایی با کاربردها و توانمندی‌های علم آمار در اتاق بازرگانی» با حضور جمعی از اساتید و کارشناسان و نماینده اتاق بازرگانی اصفهان، ۱۳۹۶/۴/۲۶

۱۴. شرکت خانه آمار در نخستین جشنواره و نمایشگاه بین المللی فناوری‌های نوین شهری (2017ICS)، ۱۳ الی ۱۵ مردادماه ۱۳۹۶

۱۵. همکاری خانه آمار در طرح نظرسنجی «نخستین جشنواره و نمایشگاه بین المللی فناوری‌های نوین شهری (2017ICS)»، ۱۳

الی ۱۵ مردادماه ۱۳۹۶

۱۶. سخنرانی دکتر محمد جعفری جوزانی (Rank-based sam-pling designs for finite mixture modeling and quan-tile regression)، ۱۳۹۶/۵/۱۷

۱۷. گفتگوی صمیمانه اساتید، دانشجویان دکتری و کارشناسی ارشد با دکتر محمد جعفری جوزانی، ۱۳۹۶/۵/۱۷

۱۸. برگزاری کلاس دوره‌های ضمن خدمت سرگروه‌های دبیران ریاضی اصفهان، ۱۳۹۶/۶/۲۳

مرکز آمار و پژوهشکده آمار

برنامه‌ی سخنرانی‌ها و نشست بررسی تجربیات و دیدگاه‌ها در حوزه آمار رسمی سه ماهه دوم سال ۹۶

ردیف	عنوان	سخنران	تاریخ برگزاری	محل برگزاری
نشست بررسی تجربیات و دیدگاه‌ها در حوزه آمار رسمی (۱): آمارهای ثبتی				
۱	بررسی از اطلاعات ثبتی در تکمیل پرسشنامه‌های طرح آماری از کارگاه‌های صنعتی	علی‌اکبر ساجدی‌مقدم	۱۴ تیرماه	مرکز آمار ایران
	شناسه یکپارچه مکانی، رکن دوم آمارهای ثبتی	جواد شاکرآرانی و محمدرضا جانفریان		
	آمارهای ثبتی- مبنا در ایران: دیروز، امروز، فردا	دودو کرمانی		
سخنرانی علمی (۱)				
۲	بررسی روند تغییرات رشد اقتصادی	دکتر محمدصادق علیپور	۲۷ تیرماه	پژوهشکده‌ی آمار
	مروری بر نوم در اقتصاد ایران: مفاهیم، روند و پیش‌بینی	دکتر نادر حکیمی پور		
نشست بررسی تجربیات و دیدگاه‌ها در حوزه آمار رسمی (۲): آمارهای کشاورزی				
۳	سامانه‌های آمار و اطلاعات وزارت جهاد کشاورزی	کریم احمدی، حمیدرضا عبادزاده و کیوان کشاورز	۱۰ مرداد	مرکز آمار ایران
	تحلیل کاهش آراضی در سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳	ابوالطالب عزیزی		
	بررسی وضعیت سن و سواد بهره‌برداران کشاورزی طی دهه اخیر	سیدعلی میرابراهیمی		
سخنرانی علمی (۲)				
۴	برنامه‌نگار نظام آمار ایران	دکتر کاو کیانی	۲۴ مرداد	پژوهشکده‌ی آمار
	بررسی چارچوب کیفیت در آمار رسمی	دکتر اشکان شپاک		
نشست بررسی تجربیات و دیدگاه‌ها در حوزه آمار رسمی (۳): نقش فناوری در آمار رسمی				
۶	توانمندسازی جامعه با مکان- مبنا نمودن آمارهای رسمی	جعفر رحمانی شمس	۷ شهریور	مرکز آمار ایران
	فناوری‌های کلان داده و تهدیدات آن	سعید قاسمی‌زاده		
	مضامین جمهوری با کمک رایانه (CAPI) برای انجام طرح‌های آماری	علیرضا صفایی		
	کشاورزی و گزارش ثبت محصولات کشاورزی			
سخنرانی علمی (۳)				
۷	مدل‌های گرافیکی احتمالی	دکتر وحید رضایی تبار	۲۱ شهریور	پژوهشکده‌ی آمار
	کاربرد روش‌های بوت‌استرپ در تحلیل بقاء	دکتر پریسا گولانی		

معرفی کتاب

کاربست آمار در علوم زیستی

تالیف: بریثیت بالدی، دیوید اس. مور

ترجمه: حمید پزشک، کنایون ساکی

ناشر: انتشارات مرکز نشر دانشگاهی

است. از این رو، در فصل اول کتاب مروری بر نظریه‌ی احتمال تا حدی که فهم مطالب فصل‌های بعدی را آسان کند، صورت گرفته است. مفاهیم پایه‌ای فرایندهای تصادفی، فرایندهای تفکیک‌پذیر و اندازپذیر، فرایند پواسون، حرکت براونی و فرایند گوسی در فصل‌های بعدی معرفی شده و مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در طول کتاب سعی شده است که مطالب با ذکر جزئیات ارائه شوند. خوانندگان می‌توانند، در صورت تمایل، بعد از مطالعه‌ی این کتاب برای فهم بیشتر و کامل فرایندهای تصادفی به مراجع ذکر شده در پایان هر فصل مراجعه کنند. کتاب در قطع وزیری و ۲۲۵ صفحه منتشر شده است.

مبانی و مدل‌بندی بیزی داده‌ها با استفاده از برنامه‌نویسی BUGS و نرم‌افزار R

تألیف: دکتر مجتبی گنجعلی و دکتر تابان باغفلکی
ناشر: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی

کتاب «کاربست آمار در علوم زیستی» را می‌توان یک خودآموز برای دانشجویان علاقه‌مند به تحلیل داده‌های علوم مختلف زیستی و همچنین یک منبع مناسب برای مدرسین علم آمار معرفی کرد. مثال‌های کتاب شامل داده‌های اغلب واقعی از مطالعات مختلف علوم زیستی همانند داده‌های پزشکی و مطالعات بهداشتی است. تاکید کتاب بر کاربرد روش‌های تحلیل داده‌ها به جای مبانی ریاضی آن‌ها، کتاب را برای کاربران مختلف در علوم زیستی کاربردی کرده است. نویسندگان، کتاب را براساس سه اصل محتوای متعادل، تجربه با داده‌ها و اهمیت اندیشه آماری تنظیم کرده‌اند. از نظر آن‌ها پرورش یادگیری فعال، وظیفه معلم است و تاکید بر کارکردن با داده‌ها به این وظیفه کمک می‌کند. مطالعه بخش ابتدایی کتاب که سخن نویسندگان با مدرسین علم آمار است، راهنمایی مناسبی برای تعیین روش تدریس علم آمار به دانشجویان رشته‌های مختلف علوم زیستی را در اختیار قرار می‌دهد. «کاربست آمار در علوم زیستی» با ترجمه استاد محترم جناب آقای دکتر حمید پزشک و سرکار خانم کتابون ساکی به وسیله انتشارات مرکز نشر دانشگاهی منتشر شده است. هم چنین ویرایش دکتر محمدرضا مشکانی متن کتاب را شیواتر ساخته است.

فرایندهای تصادفی (ویژه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی)

تألیف: رامین کاظمی

ناشر: انتشارات دانشگاه بین‌المللی امام خمینی

این کتاب مقدمه‌ای برای ورود به مطالعه‌ی نظری فرایندهای تصادفی است که با نگاه به سرفصل «فرایندهای تصادفی» دوره کارشناسی ارشد رشته‌ی آمار در گرایش ریاضی نوشته شده است. تلاش شده است که مطالب سرفصل به‌صورت روان ارائه و همچنین موارد تکمیلی به آن اضافه شود. برای درک بهتر مطالب ارائه شده در این کتاب، آشنایی با مفاهیم بنیادی نظریه‌ی احتمال ضروری

مدارک زیر را به دبیرخانه جایزه واقع در تهران، خیابان فلسطین، (بین بزرگمهر و انقلاب)، بن بست نجم، پلاک ۲، طبقه دوم، واحد ۱۱ یا از طریق پست الکترونیکی به آدرس info@irstat.ir (همراه با یک نسخه به آدرس ar.nematollahi@gmail.com) ارسال نمایند:

- شرح حال کامل نامزد (CV)
- فایل مقالات آماری که در ۵ سال گذشته در مجلات معتبر علمی-پژوهشی داخل و خارج کشور توسط نامزد به چاپ رسیده و یا دارای DOI می باشد.
- تصویر لیست ارجاعات (غیر خود وبجا) برای هر مقاله ارسالی.
- نامزد دارای بالاترین امتیاز (به شرط کسب حداقل امتیاز) به عنوان برنده جایزه دکتر جوادبهودیان انتخاب می شود. از برنده جایزه در افتتاحیه چهاردهمین کنفرانس آمار ایران در دانشگاه صنعتی شاهرود تقدیر و جایزه به وی اعطا می شود.
- یادآوری:
- ۱) آئین نامه جایزه و دستور العمل اجرایی در پایگاه الکترونیکی انجمن آمار ایران به آدرس <http://www.irstat.ir> قرار دارد.
- ۲) محققان جوان زیر ۴۰ سال می توانند شخصا خود را نامزد نمایند.
- ۳) مقاله های مستخرج از پایان نامه ها و رساله ها مورد ارزیابی قرار نمی گیرند.
- ۴) علاوه بر مقالات پژوهشی، گزارش طرح های ملی خاتمه یافته و ... نیز قابل بررسی می باشد.
- در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر از روش های تماس زیر استفاده نمایید:

تلفن: ۰۷۱۱ - ۲۲۸۸۱۹۷

نمبر: ۰۷۱۱ - ۲۲۷۷۱۹۴

پیشرفت چشمگیر در نظریه و کاربرد روش های استنباط بیزی در تحلیل آماری داده ها سبب افزایش علاقه پژوهشگران آماری به یادگیری روش های بیزی شده است. در انجام استنباط آماری با استفاده از روش های بیزی گاهی لازم است روش های محاسباتی بر مبنای نمونه گیری به کار گرفته شود. از آنجا که امروزه نرم افزارهای گوناگونی با قابلیت نمونه گیری از توزیع های آماری در دسترس عموم قرار گرفته اند، بسیاری از مسائل پیچیده در آمار کلاسیک با روش های بیزی به سادگی حل می شوند. با توجه به نبود کتاب های استنباط بیزی به زبان فارسی در کشور، هدف از ارائه این کتاب فراهم آوردن متنی آموزشی درباره آمار بیزی است. این کتاب برای پژوهشگران، دانشجویان آمار و علاقه مندان به تحلیل آمار کاربردی با استفاده از روش های بیزی می تواند مفید باشد. کتاب از دو بخش تشکیل شده است: در بخش نخست توجه ویژه ای به مفاهیم پایه ای آمار بیزی شده است. علاوه بر این، ضمن بیان مباحث اساسی آمار بیزی شامل روش های گزینش توزیع های پیشینی در استنباط بیزی، روش های شبیه سازی مونت کارلویی، شبیه سازی به روش مونت کارلوی زنجیر مارکوفی، آزمون فرض آماری از دیدگاه بیزی و تحلیل بیزی تجربی و سلسله مراتبی نیز در این کتاب مطرح می شود. در بخش دوم کتاب به مباحث کاربردی بیشتر توجه شده است. در این قسمت، مدل های خطی با فرض توزیعی نرمال، تحلیل بیزی مدل های آمیخته خطی، مدل های خطی تعمیم یافته، تحلیل بقا و مدل بندی توأم داده های طولی و داده های بقا از دیدگاه بیزی بررسی شده است. همچنین، همان طور که از نام کتاب پیداست، بر اجرای عملیات بیزی با استفاده از نرم افزار R و زبان برنامه نویسی BUGS نیز تأکید شده است.

اطلاعیه ها

فراخوان چهارمین دوره جایزه دکتر جواد بهودیان

دبیرخانه هیئت امنا جایزه دکتر جواد بهودیان به منظور حمایت از تحقیقات برتر و تشویق محققان جوان زیر ۴۰ سال در زمینه آمار و احتمال، چهارمین دوره این جایزه را برگزار می کند. از گروه های آموزشی مرتبط دانشگاهی (گروه های آمار، ریاضی، اقتصاد، مهندسی صنایع، کشاورزی، علوم انسانی و ...) و نهادهای اجرایی آماری کشور دعوت می شود نامزدان دریافت جایزه را جهت شرکت در این دوره جایزه محقق برتر تا پایان بهمن ماه ۱۳۹۶ به دبیرخانه جایزه معرفی نمایند. معرفی کنندگان نامزد دریافت جایزه در این رقابت علمی بایستی

دانش آموختگان دوره دکتری

جناب آقای دکتر اسماعیل بشکار

متولد شهرستان جیرفت استان کرمان، کارشناسی آمار ۱۳۹۰ از دانشگاه شهید باهنر کرمان، کارشناسی ارشد آمار اقتصادی و

همایش‌های آتی

دومین سمینار آمار فضایی و کاربردهای آن

۳-۴ آبان ۱۳۹۶ - دانشگاه صنعتی شاهرود

اطلاعیه شماره ۲

به اطلاع کلیه دانشجویان، پژوهش‌گران و علاقه‌مندان به آمار فضایی و زمینه‌های مرتبط با آن می‌رسانیم که دومین سمینار **آمار فضایی و کاربردهای آن** با همکاری انجمن آمار ایران، دانشگاه تربیت مدرس و پژوهشگاه آمار ایران در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه، ۳ و ۴ آبان سال ۱۳۹۶ (۲۵ و ۲۶ اکتبر ۲۰۱۷) در دانشگاه صنعتی شاهرود برگزار خواهد شد. آرایه دست‌آورد‌های جدید پژوهشی در شاخه آمار فضایی و کاربردهای آن، ایجاد زمینه‌های مشترک همکاری بین متخصصین آمار فضایی کشور و کاربران آن در سایر علوم، و فراهم آوردن فرصت مناسب برای تبادل نظر بین شرکت‌کننده‌های سمینار، از جمله اهداف برگزاری آن می‌باشند.

محورهای موضوعی سمینار، شامل موارد زیر هستند:

- **فرآیندها و مدل‌های فضایی و فضایی-زمانی**
مدل‌های زمین‌آمار، مدل‌های مشبک‌های، مدل‌های الگوهای نقطه‌ای، مدل‌های فضایی فرین، مدل‌های بقای فضایی و فضایی-زمانی، مدل‌های اقتصادسنجی فضایی، مدل‌های فضایی پویا، مدل‌های فرآیند گاوسی
- **ساختارهای وابستگی فضایی و فضایی-زمانی**
ساختارهای وابستگی نامانا، جادپذیر، و جادناپذیر، مدل‌بندی ساختارهای وابستگی فضایی و فضایی-زمانی با توابع مفصل، تاثیر مقیاس‌های فضایی بر مدل‌بندی ساختارهای وابستگی

اجتماعی ۱۳۹۲ از دانشگاه صنعتی اصفهان، دکتری آمار ۱۳۹۶ از دانشگاه یزد، محل کار دانشگاه ولایت ایرانشهر
عنوان رساله: نتایج در مقایسه‌های تصادفی مقادیر فرین از جامعه‌های ناهمگن
اساتید راهنما: دکتر حمزه ترابی

سرکار خانم دکتر ریحانه لاله‌زاری

متولد یزد، کارشناسی آمار ۱۳۸۷ از دانشگاه یزد، کارشناسی ارشد آمار ۱۳۹۰ از دانشگاه یزد، دکتری آمار ۱۳۹۶ از دانشگاه یزد.
عنوان رساله: برخی نتایج جدید در مورد برآورد دنباله‌ای تابعی از پارامتر مقیاس توزیع نمایی
اساتید راهنما: دکتر عیسی محمودی

سرکار خانم دکتر نرگس منتظری همدش

متولد یزد، کارشناسی آمار ۱۳۸۸ از دانشگاه یزد، کارشناسی ارشد آمار ۱۳ از دانشگاه یزد، دکتری آمار ۱۳۹۵ از دانشگاه یزد.
عنوان رساله: آزمون نیکویی برازش جدید برای برخی از توزیع‌های یک متغیره
اساتید راهنما: دکتر حمزه ترابی

4th Seminar on Reliability Theory and its Applications
DEPARTMENT OF STATISTICS, SHIRAZ UNIVERSITY
25-26 April 2018

چهارمین سمینار تخصصی
نظریه قابلیت اعتماد
و کاربردهای آن

۵ و ۶ اردیبهشت ۱۳۹۷
گروه آمار دانشگاه شیراز

+98 713 2288197
stat-office@shirazu.ac.ir
@ForthSeminaronReliability

ISC

آخرین مهلت ارسال مقالات: ۱۳۹۶/۱۱/۰۵
اعلام نتایج ارزیابی مقالات: ۱۳۹۶/۱۱/۲۵
آخرین مهلت ثبت نام نهایی: ۱۳۹۶/۱۲/۱۰

فرم عضویت در انجمن آمار ایران

آدرس: تهران، خیابان فلسطین (بین بزرگمهر و انقلاب)، بن‌بست نجم، پلاک ۲، طبقه دوم، واحد ۱۱
کد پستی: ۱۴۱۶۸۴۳۷۷۴ تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۵۵۴۰
نمابر: ۰۲۱-۶۶۴۹۹۸۲۷
آدرس اینترنتی: www.irstat.ir
پست الکترونیکی: info@irstat.ir

در صورت تغییر مشخصات نیز لازم است اعضاء محترم انجمن این فرم را مجدداً تکمیل و ارسال نمایند.
عضو جدید ☐ تغییر مشخصات ☐ شماره عضویت:

۱. مشخصات فردی:

نام: _____
نام خانوادگی: _____
تاریخ تولد: _____ شماره ملی: _____ جنسیت: ☐ زن ☐ مرد

First Name:
Last Name:

۲. مشخصات تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی:

تخصص‌ها و کدهای مربوطه:

الویت اول	الویت دوم
کد:	کد:

رشته تحصیلی:
تخصص:

محل تحصیل (برای دانشجویان):

دانشگاه محل اخذ آخرین مدرک:

شهر و کشور محل اخذ مدرک:

تخصص	آمار در پزشکی	آمار رسمی	آمار زیستی	آنالیز تصادفی	احتمال ترکیباتی	احتمال هندسه تصادفی	استنباط آماری	استنباط در فرایندهای تصادفی
کد	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
استنباط ناپارامتریک	تاریخ و آمار و احتمال	تحلیل داده‌های سانسور شده	تحلیل چند متغیره	تحلیل داده‌ها	تحلیل شکل	داده کاوی	روش‌های دنباله‌ای	روش‌های نموداری
۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷
سری‌های زمانی	طرح آزمایش‌ها	فرایندهای تصادفی	فرایندهای خاص	فرایندهای مارکوف	مبانی نظریه احتمال	مبانی و فلسفه آمار	مجموعه‌ها و میدان‌های تصادفی	محاسبات آماری
۱۸	۱۹	۲۰	۲۱	۲۲	۲۳	۲۴	۲۵	۲۶
مدل‌های خطی و ناخطی	نظریه تصمیم	نظریه توزیع‌ها	نظریه‌های حدی	نمونه‌گیری	موضوع مرتبط	آمار فضایی		
۲۷	۲۸	۲۹	۳۰	۳۱	۳۲	۳۳		

۳. مشخصات شغلی:

مرتبه علمی: استاد ☐ دانشیار ☐ استادیار ☐ مربی ☐ کارشناس آمار ☐ کارشناس ارشد آمار ☐ دبیر ☐ آموزگار ☐ دانشجوی دکتری ☐ دانشجوی کارشناسی ارشد ☐ دانشجوی کارشناسی ☐
دانشجوی کاردانی ☐ غیره ☐ (ذکر شود):

۴. نشانی و راه‌های دسترسی:

تلفن ثابت: _____ تلفن همراه: _____ دورنگار: _____
نشانی پستی: _____
آدرس الکترونیکی (e-mail): _____ کد پستی ۱۰ رقمی: _____

۵. پرداخت حق عضویت و اشتراک نشریات:

مبلغ واریزی: _____
شماره فیش بانکی و تاریخ واریز: _____

۶. میزان حق عضویت انجمن آمار ایران مهر ۹۵ تا مهر ۹۶

حق عضویت	وابسته	پیوسته	وابسته دانشجویی	پیوسته دانشجویی	عضویت دائم
مبلغ (ریال)	۳۰۰۰۰۰	۵۵۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۳۵۰۰۰۰	۸۰۰۰۰۰۰

۷. اشتراک سالانه نشریات انجمن آمار ایران (مبلغ به ریال) دو شماره از هر مجله و چهار شماره از خبرنامه

مجله (نشریه)	رتبه مجله	اعضا	نسخه الکترونیکی	نسخه رایگان	نسخه اضافی
خبر نامه	-	☐	☐	خبر نامه و یک مجله به دلخواه	☐ ۸۰/۰۰۰
ندا	علمی دانشجویی	☐ ۸۰/۰۰۰	☐	☐ وابسته دانشجویی	☐ ۱۶۰/۰۰۰
اندیشه آماری	علمی ترویجی	☐ ۸۰/۰۰۰	☐	☐ وابسته دانشجویی	☐ ۱۶۰/۰۰۰
علوم آماری	علمی پژوهشی	☐ ۸۰/۰۰۰	☐	☐	☐ ۱۶۰/۰۰۰
JIRSS	علمی پژوهشی	☐ ۸۰/۰۰۰	☐	☐	☐ ۱۶۰/۰۰۰

توضیحات:

* چنانچه در یکی از رشته‌های مرتبط با آمار درجه کارشناسی ارشد یا دکتری دارید در مقابل عضویت پیوسته و در غیر این صورت در مقابل عضویت وابسته علامت بزنید.

Newsletter

Iranian Statistical Society

2017

Spring & Summer 2017
No 94, 95

انجمن آمار ایران
ISC

چهاردهمین کنفرانس آمار ایران

دانشگاه صنعتی شاهرود
۳ الی ۵ شهریور ۱۳۹۷

14th Iranian Statistics Conference
Shahrood University of Technology
25-27 August 2018

شاهرود- دانشگاه صنعتی شاهرود- دانشکده علوم ریاضی- گروه آمار
کد پستی: ۳۶۱۹۹۵۱۸۱-۳۱۶ تلفن و نمابر: ۳۲۳۰۰۲۳۵ (۰۲۳)
وب سایت: <http://isc14.shahroodut.ac.ir> پست الکترونیک: isc14@shahroodut.ac.ir

+98(21)66495540

+98(21)66495540

15815-1614

Tehran, Iran